

JC 2017 37

04/01/2018

Končne smernice

Skupne smernice na podlagi členov 17 in 18(4) Direktive (EU)2015/849 o poenostavljenem in okrepljenem skrbnem preverjanju strank ter dejavnikov, ki bi jih kreditne in finančne institucije morale upoštevati pri oceni tveganja pranja denarja in financiranja terorizma, povezanega s posameznimi poslovnimi odnosi in občasnimi transakcijami

Smernice o dejavnikih tveganja

Obveznosti v zvezi s skladnostjo in poročanjem

Vloga teh skupnih smernic

Dokument vsebuje skupne smernice, izdane v skladu s členoma 16 in 56(1) Uredbe (EU) št. 1093/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o ustanovitvi Evropskega nadzornega organa (Evropski bančni organ) in o spremembi Sklepa št. 716/2009/ES ter razveljavitvi Sklepa Komisije 2009/78/ES, Uredbe (EU) št. 1094/2010 o ustanovitvi Evropskega nadzornega organa (Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine) in Uredbe (EU) št. 1095/2010 o ustanovitvi Evropskega nadzornega organa (Evropski organ za vrednostne papirje in trge) (uredbe o ustanovitvi evropskih nadzornih organov). V skladu s členom 16(3) uredb o ustanovitvi evropskih nadzornih organov si morajo pristojni organi in finančne institucije na vsak način prizadevati za spoštovanje teh smernic.

V skupnih smernicah je predstavljeno stališče evropskih nadzornih organov o ustreznih nadzorniških praksah v Evropskem sistemu finančnega nadzora oziroma o tem, kako bi se zakonodaja Unije morala uporabljati na določenem področju. Pristojni organi, za katere veljajo te skupne smernice, bi jih morali upoštevati tako, da jih ustrezno vključijo v svoje nadzorniške prakse (npr. s spremembo svojega pravnega okvira ali svojih nadzorniških postopkov), tudi če so skupne smernice naslovljene predvsem na institucije.

Zahteve glede poročanja

Pristojni organi morajo v skladu s členom 16(3) uredb o ustanovitvi evropskih nadzornih organov [v dveh mesecih po objavi vseh prevodov na spletiščih evropskih nadzornih organov – 05/03/2018] ustrezni evropski nadzorni organ obvestiti, ali ravnajo oziroma ali nameravajo ravnati v skladu s temi skupnimi smernicami, oziroma navesti razloge za njihovo neupoštevanje. Če pristojni organi do tega roka ne pošljejo uradnega obvestila, ustrezni evropski nadzorni organ šteje, da smernic ne upoštevajo. Uradna obvestila se s sklicem „JC/GL/2017/37“ pošljejo na e-naslove [compliance@eba.europa.eu, compliance@eiopa.europa.eu in compliance@esma.europa.eu]. Obrazec za pošiljanje obvestil je na voljo na spletiščih evropskih nadzornih organov. Predložiti jih morajo osebe, ki so pooblaščenice za poročanje o skladnosti v imenu svojih pristojnih organov.

Uradna obvestila bodo v skladu s členom 16(3) objavljena na spletiščih evropskih nadzornih organov.

Naslov I – Predmet urejanja, področje uporabe in opredelitve pojmov

---

Predmet urejanja

1. Te smernice določajo dejavnike, ki bi jih podjetja morala upoštevati pri oceni tveganja pranja denarja in financiranja terorizma (PD/FT), povezanega s poslovnim odnosom ali občasno transakcijo. Določajo tudi, kako bi podjetja morala prilagoditi obseg svojih ukrepov skrbnega preverjanja strank sorazmerno s prepoznanim tveganjem PD/FT.
2. Smernice so osredotočene na ocene tveganja pri posameznih poslovnih odnosih in občasnih transakcijah, vendar jih podjetja lahko uporabljajo *mutatis mutandis* pri oceni tveganja PD/FT v svojem poslovanju v skladu s členom 8 Direktive (EU) 2015/849.
3. Dejavniki in ukrepi, opisani v teh smernicah, niso izčrpani: podjetja bi morala po potrebi upoštevati tudi druge dejavnike in ukrepe.

Področje uporabe

4. Te smernice so naslovljene na kreditne in finančne institucije, kot so opredeljene v členu 3(1) in 3(2) Direktive (EU) 2015/849, ter pristojne organe, odgovorne za nadzor skladnosti teh podjetij z njihovimi obveznostmi v zvezi s preprečevanjem pranja denarja in financiranja terorizma (PPDFT).
5. Pristojni organi bi morali uporabljati te smernice pri ocenjevanju ustreznosti ocen tveganja podjetij ter njihovih politik in postopkov na področju PPDFT.
6. Upoštevati bi morali tudi, v kolikšnem obsegu lahko te smernice pomenijo podlago za oceno tveganja PD/FT, povezanega z njihovim sektorjem, kar je sestavni del pristopa k nadzoru, ki upošteva oceno tveganja. Evropski nadzorni organi so v skladu s členom 48(10) Direktive (EU) 2015/849 izdali smernice o nadzoru, ki upošteva oceno tveganja.
7. Skladnost z evropsko ureditvijo finančnih sankcij ne sodi na področje uporabe teh smernic.

Opredelitve pojmov

8. V teh smernicah se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:
  - „pristojni organi“ pomenijo organe, pristojne za zagotavljanje skladnosti podjetij z zahtevami Direktive (EU) 2015/849, kot je bila prenesena v nacionalno pravo;¹

---

¹ Člen 4(2)(ii) Uredbe (EU) št. 1093/2010; 4(2)(ii) Uredbe (EU) št. 1094/2010; člen 4(3)(ii) Uredbe (EU) št. 1093/2010.

- „podjetja“ pomenijo kreditne institucije ali finančne institucije, kot so opredeljene v členu 3(1) in (2) Direktive (EU) 2015/849;
- „jurisdikcije, povezane z višjim tveganjem PD/FT“ pomenijo države, ki na podlagi ocene dejavnikov tveganja, določenih v naslovu II teh smernic, pomenijo višje tveganje PD/FT. Ta pojem vključuje med drugim „tretje države z visokim tveganjem“, opredeljene kot države, ki imajo v svojih ureditvah PPDFT strateške pomanjkljivosti, ki bistveno ogrožajo finančni sistem Unije (člen 9 Direktive EU 2015/849);
- „občasna transakcija“ pomeni transakcijo, ki se ne izvaja v okviru poslovnega odnosa, opredeljena v členu 3(13) Direktive (EU) 2015/849;
- „skupni račun“ pomeni bančni račun, ki ga odpre stranka, na primer odvetnik ali notar, za hrambo denarja svojih strank. Denar strank se združi, vendar stranke ne morejo na banki neposredno naročiti izvedbe transakcij;
- „tveganje“ pomeni vpliv in verjetnost izvajanja PD/FT. Nanaša se na notranje tveganje, tj. na raven tveganja pred njegovo blažitvijo. Ne nanaša se na preostalo tveganje, tj. na raven tveganja, ki ostane po njegovi blažitvi;
- „dejavniki tveganja“ pomenijo spremenljivke, ki bodisi vsaka zase ali v kombinaciji z drugimi lahko povečajo ali zmanjšajo tveganje PD/FT, ki ga povzroča posamezni poslovni odnos ali občasna transakcija;
- „pristop, ki upošteva oceno tveganja“ pomeni pristop, pri katerem pristojni organi in podjetja ugotavljajo, ocenjujejo in razumejo tveganja PD/FT, ki so jim podjetja izpostavljena, in sprejmejo primerne ukrepe PPDFT, ki so sorazmerni z zaznanimi tveganji;
- „vir sredstev“ pomeni izvor sredstev, povezanih s poslovnim odnosom ali občasno transakcijo. Vključuje dejavnost, s katero se ustvarijo sredstva, ki se uporabijo v poslovnem odnosu, na primer plača stranke, ter načine prenosa sredstev stranke;
- „vir premoženja“ pomeni izvor skupnega premoženja stranke, na primer dediščine ali prihrankov.

Naslov II – Ocena in obvladovanje tveganja: splošno

---

9. Smernice vsebujejo dva dela. Naslov II je splošen in se nanaša na vsa podjetja. Naslov III obravnava posamezne sektorje. Naslov III je sam po sebi nepopoln in bi ga bilo treba brati skupaj z naslovom II.
10. Pristop podjetij k oceni in obvladovanju tveganja PD/FT, povezanega s poslovnimi odnosi in občasnimi transakcijami, bi moral vključevati naslednje:

- Ocene tveganja v celotnem poslovanju

Ocene tveganja v celotnem poslovanju bi morale podjetjem pomagati razumeti, v katerih primerih so izpostavljena tveganju PD/FT in katerim področjem svojega poslovanja bi morala dati prednost v boju proti PD/FT. Za ta namen in v skladu s členom 8 Direktive (EU) 2015/849 bi morala ugotoviti in oceniti tveganja PD/FT, povezana s produkti in storitvami, ki jih ponujajo, jurisdikcijami, v katerih delujejo, strankami, ki jih privabljajo, ter transakcijami ali distribucijskimi potmi, ki jih uporabljajo za oskrbo svojih strank. Koraki, ki jih podjetja opravijo, da bi prepoznala in ocenila tveganje PD/FT v svojem poslovanju, morajo biti sorazmerni naravi in velikosti vsakega podjetja. Podjetja, ki ne ponujajo kompleksnih produktov ali storitev in katerih mednarodna izpostavljenost je omejena ali je sploh ni, morda ne bodo morala izvajati preveč kompleksnih ali zapletenih ocen tveganja.

- Skrbno preverjanje strank

Podjetja bi morala na podlagi ugotovitev iz ocen tveganja v celotnem poslovanju sprejeti odločitve na ustrezni ravni in ukrepe skrbnega preverjanja strank, ki jih bodo uporabljala pri posameznih poslovnih odnosih in občasnih transakcijah.

Pred sklenitvijo poslovnega odnosa ali izvedbo občasne transakcije bi morala opraviti začetno skrbno preverjanje strank v skladu s členom 13(1)(a), (b) in (c) ter členom 14(4) Direktive (EU) 2015/849. Začetno skrbno preverjanje strank bi moralo vključevati vsaj ukrepe z upoštevanjem tveganja za:

- i. identifikacijo stranke in, kadar je ustrezno, njenega dejanskega lastnika ali zakonitega zastopnika;
- ii. preverjanje identitete stranke na podlagi zanesljivih in neodvisnih virov in, kadar je ustrezno, za preverjanje identitete dejanskega lastnika, tako da podjetje meni, da ve, kdo je dejanski lastnik; in
- iii. določitev namena in predvidene narave poslovnega odnosa.

Podjetja bi morala prilagoditi obseg začetnih ukrepov skrbnega preverjanja strank z upoštevanjem tveganja. V primeru nizkega tveganja, povezanega s poslovnim odnosom, lahko podjetja, kolikor to dovoljuje nacionalna zakonodaja, uporabijo poenostavljene ukrepe skrbnega preverjanja strank. V primeru povečanega tveganja, povezanega s poslovnim odnosom, pa morajo uporabiti okrepljene ukrepe skrbnega preverjanja strank.

- Celosten pregled

Podjetja bi morala zbrati dovolj informacij, na podlagi katerih lahko menijo, da so prepoznala vse ustrezne dejavnike tveganja, vključno z uporabo dodatnih ukrepov skrbnega preverjanja strank, kadar je to potrebno; te dejavnike tveganja bi morala nato oceniti, da bi imela celosten pregled nad tveganji, povezanimi z določenim poslovnim odnosom ali občasno transakcijo. Upoštevati bi morala, da dejavniki tveganja, navedeni v teh smernicah, niso izčrpani in da se od njih ne pričakuje, da v vseh primerih upoštevajo vse dejavnike tveganja.

- Spremljanje in pregledovanje

Podjetja morajo redno posodabljanje in pregledovati ocene tveganja.² Spremljati morajo transakcije, da zagotovijo, da so v skladu s profilom tveganosti in poslovanjem stranke, ter po potrebi raziskati vir sredstev, da bi odkrila morebitno PD/FT. Prav tako morajo redno posodabljanje dokumente, podatke ali informacije, ki jih hranijo, da bi lahko ugotovili, če se tveganje, povezano s poslovnim odnosom, spremeni.³

Ocene tveganja: metodologija in dejavniki tveganja

11. Ocena tveganja bi morala zajemati dva ločena, vendar povezana koraka:

- a. ugotavljanje tveganja PD/FT in
- b. ocenjevanje tveganja PD/FT.

Ugotavljanje tveganja PD/FT

12. Podjetja bi morala ugotoviti, katerim tveganjem PD/FT so ali bodo izpostavljena zaradi sklenitve poslovnega odnosa ali izvajanja občasne transakcije.

13. Pri prepoznavanju tveganj PD/FT, povezanih s poslovnim odnosom ali občasno transakcijo, bi morala upoštevati ustrezne dejavnike tveganja, vključno s tem, kdo so njihove stranke, v katerih državah ali geografskih območjih delujejo, katere produkte, storitve in transakcije stranka zahteva in katere poti uporabljajo za distribucijo teh produktov, storitev in transakcij.

² Člen 8(2) Direktive (EU) 2015/849.

³ Člen 13(1)(d) Direktive (EU) 2015/849.

Viri informacij

14. Informacije o teh dejavnih tveganja PD/FT bi morale, kadar je to mogoče, izhajati iz različnih virov ne glede na to, ali je bil dostop do njih opravljen individualno ali prek komercialnih orodij ali zbirk podatkov, ki združujejo informacije iz več virov. Podjetja bi morala določiti vrsto in število virov z upoštevanjem tveganja.
15. Vedno bi morala upoštevati naslednje vire informacij:
  - oceno tveganja Evropske komisije na nadnacionalni ravni;
  - informacije vlade, kot so vladne ocene tveganja na nacionalni ravni, izjave o politiki in opozorila ter obrazložitevni memorandumi k ustrezni zakonodaji;
  - informacije regulatorjev, kot so smernice in utemeljitve, določene v regulatornih globah;
  - informacije finančnih obveščevalnih enot (FIU) in organov kazenskega pregona, kot so poročila o nevarnostih, opozorila in tipologije, ter
  - informacije, pridobljene v okviru postopka začetnega skrbnega preverjanja strank.
16. Drugi viri informacij, ki jih lahko podjetja v tem okviru upoštevajo, lahko med drugim vključujejo:
  - lastna dognanja ter strokovno znanje in izkušnje podjetja;
  - informacije organov gospodarstva, kot so tipologije in nastajajoča tveganja;
  - informacije civilne družbe, kot so indeksi zaznave korupcije in poročila o posameznih državah;
  - informacije mednarodnih organov za določanje standardov, kot so poročila o vzajemnem vrednotenju ali pravno nezavezujoči črni seznam;
  - informacije verodostojnih in zanesljivih odprtih virov, kot so poročanja v uglednih časopisih;
  - informacije verodostojnih in zanesljivih komercialnih organizacij, kot so poročila o tveganjih in obveščevalna poročila, in
  - informacije statističnih organizacij in univerz.

Dejavniki tveganja

17. Podjetja bi morala upoštevati, da naslednji dejavniki tveganja niso izčrpani in da se od njih ne pričakuje, da v vseh primerih upoštevajo vse dejavnike tveganja. Imeti bi morala celosten pregled nad tveganjem, povezanim z določeno okoliščino, in, če v Direktivi (EU) 2015/849 ali nacionalni zakonodaji ni določeno drugače, upoštevati, da prisotnost izoliranih dejavnikov tveganja odnosa ne uvršča nujno v višjo ali nižjo kategorijo tveganja.

Dejavniki tveganja strank

18. Podjetja bi morala pri opredelitvi tveganja, povezanega z njihovimi strankami in tudi dejanskimi lastniki njihovih strank⁴, upoštevati tveganje, povezano z:
- poslovno ali poklicno dejavnostjo stranke in dejanskega lastnika stranke;
  - ugledom stranke in dejanskega lastnika stranke;
  - naravo in ravnanjem stranke in dejanskega lastnika stranke.
19. Pri obravnavi tveganja, povezanega s poslovno ali poklicno dejavnostjo stranke ali dejanskega lastnika stranke, so lahko pomembni naslednji dejavniki tveganja:
- Ali ima stranka ali dejanski lastnik povezave s sektorji, ki so pogosto povezani z višjim tveganjem korupcije, kot so gradbeništvo, farmacija in zdravstveno varstvo, trgovina z orožjem in obramba, ekstraktivna industrija ali javno naročanje?
  - Ali ima stranka ali dejanski lastnik povezave s sektorji, ki so povezani z višjim tveganjem PD/FT, na primer z nekaterimi podjetji, ki opravljajo denarne storitve, igralnicami ali trgovci s plemenitimi kovinami?
  - Ali ima stranka ali dejanski lastnik povezave s sektorji, ki vključujejo velike vsote gotovine?
  - Če je stranka pravna oseba ali pravna ureditev, kakšen je namen njene ustanovitve? Na primer, za kakšno vrsto poslovanja gre?
  - Ali ima stranka politične vezi, na primer ali je politično izpostavljena oseba oziroma ali je njen dejanski lastnik politično izpostavljena oseba? Ali ima stranka ali dejanski lastnik kakršne koli druge pomembne povezave s politično izpostavljeno osebo, na primer ali je kateri koli od direktorjev stranke politično izpostavljena oseba in, če je, ali te politično izpostavljene osebe izvajajo bistven nadzor nad stranko ali dejanskim lastnikom? Če je stranka ali njen dejanski lastnik politično izpostavljena oseba, morajo podjetja v skladu s členom 20 Direktive (EU) 2015/849 vedno izvajati okrepljene ukrepe skrbnega preverjanja strank.
  - Ali ima stranka ali dejanski lastnik kak drug pomemben položaj oziroma ali gre za prepoznavno javno osebo, ki bi lahko zlorabila ta položaj v osebno korist? Na primer, ali gre za višje lokalne ali regionalne javne uslužbenke z možnostjo, da vplivajo na dodeljevanje javnih naročil, člane prepoznavnih športnih organov, ki sprejemajo odločitve, ali posameznike, za katere je znano, da vplivajo na nosilce odločanja v vladi ali višje nosilce odločanja?
  - Ali za stranko ali dejanskega lastnika veljajo izvršljive zahteve glede razkritja, ki zagotavljajo javen dostop do zanesljivih informacij o dejanskem lastniku stranke, na

⁴ Smernice o dejavnih tveganja, povezanih z upravičenci do polic življenjskega zavarovanja, so na voljo v naslovu III poglavja 7.

primer o javnih podjetjih, ki kotirajo na borzah in za katera borze določajo takšno razkritje kot pogoj za sprejem v kotacijo?

- Ali je stranka kreditna ali finančna institucija, ki posluje za svoj račun, iz jurisdikcije z učinkovito ureditvijo PPDFT, in ali se nad njo izvaja nadzor, ki zagotavlja, da izpolnjuje lokalne obveznosti v zvezi z PPDFT? Ali obstajajo dokazi, da je bila stranka v zadnjih letih predmet nadzornih sankcij ali izvrševanja zaradi neizpolnjevanja obveznosti ali širših zahtev glede ravnanja v zvezi z PPDFT?
  - Ali je stranka javni upravni organ ali javno podjetje iz jurisdikcije z nizko stopnjo korupcije?
  - Ali se ozadje stranke ali dejanskega lastnika ujema z informacijami, ki jih podjetje ima o njegovi pretekli, sedanji ali načrtovani poslovni dejavnosti, prometu podjetja, viru sredstev in viru premoženja stranke ali dejanskega lastnika?
20. Pri obravnavi tveganja, povezanega z ugledom stranke ali dejanskega lastnika, so lahko pomembni naslednji dejavniki tveganja:
- Ali obstajajo negativna medijska poročanja ali drugi ustrezni viri informacij o stranki, na primer, ali obstajajo kakršne koli obtožbe proti stranki ali dejanskem lastniku glede kaznivih dejanj ali terorizma? Če obstajajo, ali so zanesljive in verodostojne? Podjetja bi morala pri ugotavljanju verodostojnosti obtožb med drugim upoštevati kakovost in neodvisnost vira podatkov ter vztrajanje pri poročanju o teh obtožbah. Upoštevajo bi morala, da sama odsotnost kazenskih obsodb še ni dovolj, da se odpravijo obtožbe glede kršitev.
  - Ali ima stranka, dejanski lastnik ali katera koli javno znana oseba, ki je z njima tesno povezana, zamrznjena sredstva zaradi upravnih ali kazenskih postopkov ali obtožb glede terorizma ali financiranja terorizma? Ali podjetje lahko utemeljeno sumi, da je stranka, dejanski lastnik ali katera koli javna oseba, ki je z njima tesno povezana, v preteklosti že bila predmet takšne zamrznitve sredstev?
  - Ali podjetje ima informacije o tem, da je stranka ali dejanski lastnik v preteklosti bil predmet poročila o sumljivih transakcijah?
  - Ali podjetje ima kakršne koli notranje informacije o integriteti stranke ali dejanskega lastnika, pridobljeni na primer v dolgotrajnem poslovnem odnosu?
21. Pri obravnavi tveganja, povezanega z naravo in ravnanjem stranke ali dejanskega lastnika, so lahko pomembni naslednji dejavniki tveganja, podjetja pa bi morala pri tem upoštevati, da vsi ti dejavniki ne bodo očitni že na začetku, temveč da se lahko pojavijo šele ob sklenitvi poslovnega odnosa:
- Ali ima stranka legitimne razloge za to, da ne more zagotoviti trdnih dokazov o svoji identiteti: morda zato, ker gre za prosilca za azil?⁵

⁵ Evropski bančni organ (EBA) je izdal Mnenje o uporabi ukrepov skrbnega preverjanja strank pri strankah iz tretjih držav ali ozemelj z višjim tveganjem, ki so prosilci za azil („Opinion on the application of Customer Due Diligence

- Ali podjetje dvomi v verodostojnost ali točnost identitete stranke ali dejanskega lastnika?
- Ali obstajajo znaki, ki kažejo, da bi se stranka lahko poskušala izogniti sklenitvi poslovnega odnosa? Na primer, ali stranka poskuša izvesti transakcijo ali več enkratnih transakcij, kadar bi sklenitev poslovnega odnosa lahko bila ekonomsko bolj smiselna?
- Ali sta lastništvo in nadzorna struktura stranke pregledna in smiselna? Če je kompleksna ali nepregledna, ali obstaja za to očitna poslovna ali zakonita utemeljitev?
- Ali stranka izdaja prinosniške delnice oziroma ali ima zastopnike v imenu drugih delničarjev?
- Ali je stranka pravna oseba ali ureditev, ki bi se lahko uporabila kot nosilec osebnih sredstev?
- Ali obstaja trden razlog za spremembe v lastništvu in nadzorni strukturi stranke?
- Ali stranka zahteva transakcije, ki so kompleksne, nenavadno ali nepričakovane velike ali imajo nenavaden ali nepričakovan vzorec in ki nimajo očitnega gospodarskega ali zakonitega namena ali za katere ni trdne poslovne utemeljitve? Ali obstajajo razlogi za sum, da se stranka poskuša izogniti določenim mejnim vrednostim, opredeljenim v členu 11(b) Direktive (EU) 2015/849 in nacionalnem pravu, kadar je to ustrezno?
- Ali stranka zahteva nepotrebno ali nerazumno stopnjo varovanja skrivnosti? Na primer, ali stranka ni pripravljena deliti informacije o skrbnem preverjanju strank oziroma ali se zdi, da želi prikriti pravo naravo svojega poslovanja?
- Ali je vir premoženja ali sredstev stranke ali dejanskega lastnika mogoče enostavno pojasniti, na primer z njegovim poklicem, dediščino ali naložbami? Je pojasnilo verjetno?
- Ali stranka uporablja produkte in storitve, ki jih je pridobila v skladu s pričakovanji ob sklenitvi poslovnega odnosa?
- Ali bi bilo potrebe stranke, ki je nerezident, mogoče bolje izpolniti drugje? Ali obstaja trdna gospodarska in zakonita utemeljitev za stranko, ki zahteva določeno vrsto finančne storitve? Podjetja bi morala upoštevati, da člen 16 Direktive 2014/92/EU vzpostavlja pravico, ki strankam, ki zakonito prebivajo v Uniji, omogoča, da pridobijo osnovni plačilni račun, vendar se ta pravica uporablja samo v obsegu, v katerem lahko kreditne institucije izpolnijo svoje obveznosti v zvezi z PPDFT.⁶
- Ali je stranka neprofitna organizacija, katere dejavnosti bi se lahko zlorabile za financiranje terorizma?

Measures to customers who are asylum seekers from higher risk third countries or territories“); glejte <https://www.eba.europa.eu/documents/10180/1359456/EBA-Op-2016-07+%28Opinion+on+Customer+Due+Diligence+on+Asylum+Seekers%29.pdf>.

⁶ Glejte zlasti člena 1(7) in 16(4) Direktive 2014/92/EU.

Države in geografska območja

22. Podjetja bi morala pri opredelitvi tveganja, povezanega z državami in geografskimi območji, upoštevati tveganje, povezano z:
- a. jurisdikcijami, v katerih ima stranka ali dejanski lastnik svoj sedež;
  - b. jurisdikcijami, ki so glavni kraj poslovanja stranke ali dejanskega lastnika;
  - c. jurisdikcijami, s katerimi ima stranka ali dejanski lastnik pomembne osebne povezave.
23. Podjetja bi morala upoštevati, da narava in namen poslovnega odnosa pogosto določata pomen posameznih dejavnikov tveganja v zvezi z državami ali dejavnikov geografskega tveganja (glejte tudi odstavke 36–38). Na primer:
- če sredstva, ki se uporabljajo v poslovnem odnosu, izvirajo iz tujine, je z vidika pranja denarja in učinkovitosti pravnega sistema države pomembna zlasti stopnja predhodnih kaznivih dejanj;
  - če sredstva izvirajo iz jurisdikcij ali so poslana v jurisdikcije, za katere je znano, da v njih delujejo skupine, ki izvršujejo teroristična kazniva dejanja, bi morala podjetja na podlagi tega, kar vedo o namenu in naravi poslovnega odnosa, upoštevati, v kolikšnem obsegu bi bilo mogoče pričakovati, da bo to dejstvo vzbudilo sum, oziroma v kolikšnem obsegu bi lahko vzbudilo sum;
  - če je stranka kreditna ali finančna institucija, bi morala podjetja posebno pozornost nameniti ustreznosti ureditve PPDFT ter učinkovitosti nadzora nad PPDFT v državi;
  - če je stranka pravni instrument ali sklad, bi morala podjetja upoštevati, v kolikšnem obsegu država, v kateri sta stranka in, kadar je ustrezno, dejanski lastnik registrirana, dejansko spoštuje mednarodne standarde na področju davčne preglednosti.
24. Dejavniki tveganja, ki bi jih morala podjetja upoštevati pri opredelitvi učinkovitosti ureditve PPDFT jurisdikcije, vključujejo:
- Ali je Komisija v skladu s členom 9 Direktive (EU) 2015/849 ugotovila, da imajo države v svoji ureditvi PPDFT strateške pomanjkljivosti? Če podjetja sodelujejo s fizičnimi ali pravnimi osebami s prebivališčem ali sedežem v tretjih državah, za katere je Komisija ugotovila, da pomenijo visoko tveganje PD/FT, morajo podjetja vedno izvajati okrepljene ukrepe skrbnega preverjanja strank.⁷
  - Ali so na voljo informacije več verodostojnih in zanesljivih virov o kakovosti kontrol glede PPDFT v jurisdikciji, vključno z informacijami o kakovosti in učinkovitosti regulativnega izvrševanja in nadzora? Primeri možnih virov vključujejo poročila Projektne skupine za finančno ukrepanje (FATF) regionalnih organov, podobnih FATF, o vzajemnem

⁷ Člen 18(1) Direktive (EU) 2015/849.

vrednotenju (dobro izhodišče so povzetek in ključne ugotovitve ter ocena skladnosti s priporočili 10, 26 in 27 ter takojšnji rezultati 3 in 4), seznam nesodelujočih jurisdikcij z visokim tveganjem, ki ga pripravijo FATF, ocene Mednarodnega denarnega sklada (MDS) in poročila programa ocene finančnega sektorja (FSAP). Podjetja bi morala upoštevati, da članstvo FATF ali regionalnega organa, podobnega FATF (npr. MoneyVal), samo po sebi ne pomeni, da je ureditev PPDF v določeni jurisdikciji ustrezna in učinkovita.

Upoštevajo bi morala, da Direktiva (EU) 2015/849 ne priznava „enakovrednosti“ tretjih držav in da države članice ne vodijo več seznamov enakovrednih jurisdikcij. Podjetja bi morala imeti možnost, da, kolikor to dovoljuje nacionalna zakonodaja, opredelijo jurisdikcije z manjšim tveganjem v skladu s temi smernicami in Prilogo II k Direktivi (EU) 2015/849.

25. Dejavniki tveganja, ki bi jih morala podjetja upoštevati pri opredelitvi stopnje tveganja financiranja terorizma, povezanega z jurisdikcijo, vključujejo:
- Ali so na voljo informacije, na primer organov kazenskega pregona ali verodostojnih in zanesljivih odprtih medijskih virov, ki kažejo, da jurisdikcija zagotavlja finančna sredstva ali podporo za teroristične dejavnosti, ali da je znano, da v državi ali na ozemlju delujejo skupine, ki izvajajo teroristična dejanja?
  - Ali je jurisdikcija predmet finančnih sankcij, embargov ali ukrepov, povezanih s terorizmom, financiranjem terorizma ali širjenjem orožja, ki so jih na primer uvedli Združeni narodi ali Evropska komisija?
26. Dejavniki tveganja, ki bi jih morala podjetja upoštevati pri opredelitvi ravni preglednosti in davčne skladnosti jurisdikcije, vključujejo:
- Ali so na voljo informacije več verodostojnih in zanesljivih virov, na podlagi katerih je mogoče meniti, da država upošteva mednarodno davčno preglednost in standarde na področju izmenjave informacij? Ali obstajajo dokazi, da se ustrezna pravila v praksi učinkovito izvajajo? Primeri možnih virov vključujejo poročila svetovnega foruma Organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj (OECD) o preglednosti in izmenjavi informacij za davčne namene, ki ocenjujejo jurisdikcije za namene davčne preglednosti in izmenjave informacij, ocene zaveze jurisdikcije samodejni izmenjavi informacij na podlagi skupnih standardov poročanja, ocene skladnosti s priporočili 9, 24 in 25 FATF ter takojšnji rezultati 2 in 5 FATF ali regionalnih organov, podobnih FATF, in ocene MDS (npr. ocene, ki jih opravi osebje MDS in ki se nanašajo na offshore finančne centre).
  - Ali je jurisdikcija zavezana skupnemu standardu poročanja v zvezi s samodejno izmenjavo informacij, ki ga je skupina G20 sprejela leta 2014, in ali ga učinkovito izvaja?
  - Ali ima jurisdikcija vzpostavljene zanesljive in dostopne registre dejanskega lastništva?
27. Dejavniki tveganja, ki bi jih morala podjetja upoštevati pri opredelitvi tveganja, povezanega s stopnjo predhodnih kaznivih dejanj pred pranjem denarja, vključujejo:
- Ali so na voljo informacije verodostojnih in zanesljivih javnih virov o stopnji predhodnih kaznivih dejanj pred pranjem denarja, navedenih v členu 3(4) Direktive (EU) 2015/849, na

primer korupciji, organiziranemu kriminalu, davčnih kaznivih dejanjih ali hudih goljufijah? Primeri vključujejo indekse zaznave korupcije, poročila OECD po državah o izvajanju Konvencije OECD o boju proti podkupovanju in poročilo Urada Združenih narodov za droge in kriminal.

- Ali so na voljo informacije več verodostojnih in zanesljivih virov o zmogljivosti preiskovalnega in pravosodnega sistema jurisdikcije za učinkovito preiskavo in pregon teh kaznivih dejanj?

Dejavniki tveganja v zvezi s produkti, storitvami in transakcijami

28. Podjetja bi morala pri opredelitvi tveganja, povezanega z njihovimi produkti, storitvami ali transakcijami, upoštevati tveganje, povezano z:

- a. ravno preglednosti ali nepreglednosti, ki jo zagotavlja produkt, storitev ali transakcija;
- b. kompleksnostjo produkta, storitve ali transakcije in
- c. z vrednostjo ali velikostjo produkta, storitve ali transakcije.

29. Dejavniki tveganja, ki so lahko pomembni pri upoštevanju tveganja, povezanega s preglednostjo produkta, storitve ali transakcije, vključujejo:

- V kolikšnem obsegu produkti ali storitve omogočajo stranki ali dejanskemu lastniku ali strukturam upravičencev, da ostanejo anonimni ali da lažje skrijejo svojo identiteto? Primeri takih produktov in storitev vključujejo prinosniške delnice, fiduciarne depozite, offshore instrumente in nekatere sklade ter pravne subjekte, kot so fundacije, ki se lahko strukturirajo tako, da izkoriščajo anonimnost in omogočajo poslovanje z navideznimi družbami ali družbami, ki imajo zastopnike delničarjev.
- V kolikšnem obsegu lahko tretja oseba, ki ni vključena v poslovni odnos, daje navodila, na primer pri nekaterih korespondenčnih odnosih v bančništvu?

30. Dejavniki tveganja, ki so lahko pomembni pri upoštevanju tveganja, povezanega s kompleksnostjo produkta, storitve ali transakcije, vključujejo:

- V kolikšnem obsegu je transakcija kompleksna in ali vključuje več strank ali več jurisdikcij, na primer pri nekaterih transakcijah v trgovinskem financiranju? Ali so transakcije jasne, na primer ali se opravljajo redna vplačila v pokojninski sklad?
- V kolikšnem obsegu produkti ali storitve omogočajo plačila tretjih oseb ali sprejemajo preplačila, ki običajno niso pričakovana? Če so plačila tretje osebe pričakovana, ali podjetje pozna identiteto tretje osebe, na primer ali gre za organ na področju državne pomoči ali poroka? Oziroma ali se produkti in storitve financirajo izključno s prenosi sredstev z računa stranke v drugo finančno institucijo, za katero veljajo standardi na področju PPFT in nadzor, ki so primerljivi s standardi in nadzorom, določenimi v Direktivi (EU) 2015/849?

- Ali podjetje razume tveganja, povezana s svojim novim ali inovativnim produktom ali storitvijo, zlasti če ta vključuje uporabo novih tehnologij ali načinov plačevanja?
31. Dejavniki tveganja, ki so lahko pomembni pri upoštevanju tveganja, povezanega z vrednostjo ali velikostjo produkta, storitve ali transakcije, vključujejo:
- V kolikšnem obsegu so produkti ali storitve gotovinsko intenzivne, kar velja za številne plačilne storitve in tudi nekatere tekoče račune?
  - V kolikšnem obsegu produkti ali storitve poenostavljajo ali spodbujajo transakcije visoke vrednosti? Ali obstajajo zgornje omejitve vrednosti transakcij ali višin premije, ki bi lahko omejile uporabo produkta ali storitve za namene PD/FT?

Dejavniki tveganja v zvezi z distribucijskimi potmi

32. Podjetja bi morala pri opredelitvi tveganja, povezanega s tem, kako stranka pridobi produkte ali storitve, ki jih potrebuje, upoštevati tveganje, povezano z:
- a. obsegom, v katerem se poslovni odnos izvaja na brezosebni ravni, in
  - b. morebitnimi osebami, ki uvajajo stranke, ali posredniki, ki bi jih podjetje lahko uporabilo, ter naravo njihovega odnosa s podjetjem.
33. Podjetja bi morala pri oceni tveganja, povezanega s tem, kako stranka pridobi produkte ali storitve, upoštevati več dejavnikov, vključno z:
- Ali je stranka dejansko prisotna za namene identifikacije? Če ni, ali je podjetje uporabilo zanesljivo obliko brezosebnega skrbnega preverjanja stranke? Ali je ustrezno ukrepalo, da bi preprečilo lažno predstavljanje ali zlorabo identitete?
  - Ali je stranko uvedla druga oseba, ki je del iste finančne skupine, in, če je, v kolikšnem obsegu se lahko podjetje zanese, da bo s tem uvajanjem zagotovljeno, da stranka ne bo izpostavila podjetja čezmernemu tveganju PD/FT? Kaj je podjetje storilo, da bi se prepričalo, da subjekt v skupini izvaja ukrepe skrbnega preverjanja strank v skladu s standardi Evropskega gospodarskega prostora (EGP), kot je določeno v členu 28 Direktive (EU) 2015/849?
  - Ali je stranko uvedla tretja oseba, na primer banka, ki ni del iste skupine, in ali je tretja oseba finančna institucija oziroma ali njena glavna poslovna dejavnost ni povezana z zagotavljanjem finančne storitve? Kaj je podjetje storilo, da bi se prepričalo, da:
    - i. tretja oseba izvaja ukrepe skrbnega preverjanja strank in vodi evidenco v skladu s standardi EGP in da se nadzoruje njena skladnost s primerljivimi obveznostmi PPFFT v skladu s členom 26 Direktive (EU) 2015/849;
    - ii. tretja oseba na zahtevo takoj zagotovi zadevne kopije identifikacijskih in potrditvenih podatkov, med drugim v skladu s členom 27 Direktive (EU) 2015/849;
 in

- iii. se je mogoče zanesti na kakovost ukrepov skrbnega preverjanja strank, ki jih izvaja tretja oseba?
  - Ali je stranko uvedel vezani zastopnik, tj. brez neposrednega stika s podjetjem? V kolikšnem obsegu je podjetje lahko prepričano, da je zastopnik pridobil dovolj informacij, na podlagi katerih podjetje lahko spozna svojo stranko in ugotovi stopnjo tveganja, povezanega s poslovnim odnosom?
  - Če se uporabljajo neodvisni ali vezani zastopniki, v kolikšnem obsegu so ti stalno vključeni v vodenje poslov? Kako to vpliva na poznavanje stranke v podjetju in stalno obvladovanje tveganja?
  - Če podjetje uporablja posrednika:
    - i. ali gre za regulirano osebo na podlagi obveznosti PPD, ki so skladne z obveznostmi iz Direktive (EU) 2015/849?
    - ii. Ali zanj velja dejanski nadzor PPD? Ali obstajajo kakršni koli znaki, da je raven posrednikove skladnosti z veljavno zakonodajo ali ureditvijo na področju PPD neustrezna, na primer ali je bil posrednik sankcioniran zaradi kršitev obveznosti PPDFT?
    - iii. Ali ima sedež v jurisdikciji, ki je povezana z višjim tveganjem PD/FT? Če ima tretja oseba sedež v tretji državi z visokim tveganjem, pri kateri je Komisija ugotovila strateške pomanjkljivosti, se podjetje ne sme zanašati na tega posrednika. Vendar je, kolikor to določa nacionalna zakonodaja, to zanašanje možno, če je posrednik podružnica ali hčerinska družba v večinski lasti drugega podjetja s sedežem v Uniji in da je podjetje prepričano, da posrednik v celoti izpolnjuje politike na ravni skupine in postopke v skladu s členom 45 Direktive (EU) 2015/849.⁸

Ocena tveganja PD/FT

- 34. Podjetja bi morala imeti celosten pregled nad dejavniki tveganja PD/FT, za katere so ugotovila, da bodo skupaj opredelili stopnjo tveganja PD/FT, povezanega s poslovnim odnosom ali občasno transakcijo.
- 35. V okviru te ocene se lahko odločijo za različno ponderiranje dejavnikov, odvisno od njihove relativne pomembnosti.

Ponderiranje dejavnikov tveganja

- 36. Podjetja bi morala pri ponderiranju dejavnikov tveganja opraviti presojo pomembnosti različnih dejavnikov v povezavi s poslovnim odnosom ali občasno transakcijo. To pogosto pripelje do tega, da podjetja različne dejavnike različno „ocenijo“; na primer, odločijo se

⁸ Člen 26(2) Direktive (EU) 2015/849.

lahko, da so osebne povezave stranke z jurisdikcijo, povezano z višjim tveganjem PD/FT, glede lastnosti produktov, ki jih iščejo, manj pomembne.

37. Na koncu se lahko pomembnost, pripisana posameznim dejavnikom, razlikuje od enega produkta do drugega, od ene stranke do druge (ali kategorije stranke) in od enega podjetja do drugega. Podjetja bi morala pri ponderiranju dejavnikov tveganja zagotoviti, da:
- na ponderiranje ne bi neupravičeno vplival samo en dejavnik;
  - gospodarski vidiki ali vidiki, povezani z dobičkom, ne bi vplivali na oceno tveganja;
  - ponderiranje ne bi pripeljalo do položaja, v kateri nobenega poslovnega odnosa ni mogoče opredeliti kot visoko tvegan odnos;
  - ponderiranje, ki ga opravi podjetje, ne more prevladati nad določbami Direktive (EU) 2015/849 ali nacionalne zakonodaje v zvezi s primeri, ki vedno pomenijo visoko tveganje pranja denarja, in
  - da lahko po potrebi razveljavijo vse samodejno pridobljene ocene tveganja. Utemeljitev odločitve o razveljavitvi takšnih ocen bi bilo treba ustrezno dokumentirati.
38. Če podjetje uporablja avtomatizirane sisteme IT za dodelitev splošne ocene tveganja, da bi kategoriziralo poslovne odnose ali občasne transakcije, in teh sistemov ne razvije interno, temveč jih kupi od zunanega ponudnika, bi moralo razumeti, kako sistem deluje in kako združuje dejavnike tveganja za pridobitev splošne ocene tveganja. Podjetje mora vedno imeti možnost, da se prepriča, da dodeljena ocena ponazarja, kako podjetje razume tveganje PD/FT, obenem pa bi tudi moralo imeti možnost, da to pokaže pristojnemu organu.

Kategorizacija poslovnih odnosov in občasnih transakcij

39. Podjetja bi morala na podlagi ocene tveganja kategorizirati svoje poslovne odnose in občasne transakcije v skladu z zaznano stopnjo tveganja PD/FT.
40. Določiti bi morala najprimernejši način za kategorizacijo tveganja. Ta bo odvisna od narave in obsega poslovanja podjetja ter vrste tveganja PD/FT, ki mu je podjetje izpostavljeno. Čeprav podjetja pogosto kategorizirajo tveganje kot visoko, srednje in nizko, so možne tudi druge kategorizacije.

Obvladovanje tveganja: poenostavljeno in okrepljeno skrbno preverjanje strank

41. Ocena tveganja v podjetju bi morala slednjemu pomagati ugotoviti, v kaj naj usmeri svoja prizadevanja za obvladovanje tveganj na področju PPDFT, tako v trenutku pridobivanja strank kot med samim trajanjem poslovnega odnosa.
42. V okviru tega morajo podjetja uporabiti vsakega od ukrepov skrbnega preverjanja strank, ki so določeni v členu 13(1) Direktive (EU) 2015/849, obseg teh ukrepov pa lahko določijo z upoštevanjem tveganja. Ukrepi skrbnega preverjanja strank bi morali pomagati podjetjem,

da bolje razumejo tveganja, povezana s posameznimi poslovnimi odnosi in občasnimi transakcijami.

43. Člen 13(4) Direktive (EU) 2015/849 od podjetij zahteva, da lahko pristojnemu organu prikažejo, da so ukrepi skrbnega preverjanja strank, ki jih izvajajo, ustrezni glede na tveganja PD/FT.

Poenostavljeno skrbno preverjanje strank

44. Podjetja lahko v okviru, ki ga dovoljuje nacionalna zakonodaja, uporabijo poenostavljene ukrepe skrbnega preverjanja strank v primerih, v katerih je tveganje PD/FT, povezano s poslovnim odnosom, ocenjeno kot nizko. Poenostavljeno skrbno preverjanje strank ne pomeni oprostitve uporabe morebitnih drugih ukrepov skrbnega preverjanja strank, vendar lahko podjetja prilagodijo količino, časovni raspored ali vrsto posameznih ali vseh ukrepov skrbnega preverjanja strank na način, ki je ustrezen glede na ugotovljeno nizko tveganje.
45. Poenostavljeni ukrepi skrbnega preverjanja strank, ki jih podjetja lahko izvajajo, med drugim vključujejo:
- prilagoditev časovnega rasporeda skrbnega preverjanja strank, na primer, če ima zahtevani produkt ali transakcija lastnosti, ki omejujejo njuno uporabo za PD/FT, na primer s:
    - i. preverjanjem identitete stranke ali dejanskega lastnika med sklenitvijo poslovnega odnosa, ali
    - ii. preverjanjem identitete stranke ali dejanskega lastnika, ko transakcije presežejo določeno mejno vrednost ali ko se izteče razumen rok. Podjetja morajo zagotoviti, da:
      - a. to ne povzroči dejanske oprostitve izvajanja skrbnega preverjanja strank, kar pomeni, da morajo podjetja zagotoviti, da bo identiteta stranke ali dejanskega lastnika nazadnje preverjena;
      - b. je določena ustrezno nizka mejna vrednost oziroma kratek rok (čeprav bi morala podjetja v zvezi s financiranjem terorizma upoštevati, da zgolj nizka mejna vrednost morda ne bo dovolj za zmanjšanje tveganja);
      - c. imajo vzpostavljene sisteme, ki odkrivajo, kdaj sta mejna vrednost ali rok dosežena, in
      - d. da ne pride do odloga pri skrbnem preverjanju strank ali zamude pri pridobivanju ustreznih informacij o stranki, če veljavna zakonodaja, na primer Uredba (EU) 2015/847 ali določbe nacionalne zakonodaje, zahteva, da se te informacije pridobijo že na samem začetku;
  - prilagoditev količine informacij, pridobljenih za identifikacijo, preverjanje ali spremljanje, na primer s:

- i. preverjanjem identitete na podlagi informacij, pridobljenih samo iz enega zanesljivega, verodostojnega in neodvisnega dokumenta ali odprtega vira, ali
    - ii. predvidevanjem narave in namena poslovnega odnosa, ker je produkt, na primer pokojninski sistem podjetja ali darilna kartica nakupovalnega središča, namenjen samo za eno določeno vrsto rabe;
  - prilagoditev kakovosti informacij, pridobljenih za identifikacijo, preverjanje ali spremljanje, na primer s:
    - i. sprejemanjem informacij stranke namesto informacij neodvisnega vira med preverjanjem identitete dejanskega lastnika (to ni dovoljeno pri preverjanju identitete stranke), ali
    - ii. kadar je tveganje, povezano z vsemi vidiki odnosa, zelo nizko, z zanašanjem, da bo vir sredstev izpolnjeval nekatere zahteve glede skrbnega preverjanja strank, na primer če gre pri sredstvih za plačila državne pomoči ali če so se sredstva prenesla z računa, ki se vodi na ime stranke v podjetju iz EGP;
  - prilagoditev pogostosti posodobitev skrbnega preverjanja strank in pregledov poslovnega odnosa, na primer izvajanje le-teh samo v primeru sprožilnih dogodkov, kot je prizadevanje stranke, da pridobi nov produkt ali storitev, ali če je dosežena določena mejna vrednost transakcij; podjetja morajo zagotoviti, da to ne povzroči dejanske oprostitev posodabljanja informacij o skrbnem preverjanju strank;
  - prilagoditev pogostosti in intenzitete spremljanja transakcij, na primer tako, da se spremljajo samo transakcije nad določeno mejno vrednostjo. Če se podjetja za to odločijo, morajo zagotoviti, da se določi razumna raven mejne vrednosti in da imajo vzpostavljene sisteme za ugotovitev povezanih transakcij, ki bi skupaj presegle to mejno vrednost.
46. V naslovu III so navedeni dodatni poenostavljeni ukrepi skrbnega preverjanja strank, ki imajo lahko poseben pomen za različne sektorje.
47. Informacije, ki jih podjetje pridobi pri izvajanju poenostavljenih ukrepov skrbnega preverjanja strank, morajo podjetju omogočiti, da se razumno prepriča v upravičenost njegove ocene, da je tveganje, povezano z odnosom, nizko. Podjetje morajo tudi v zadostni meri seznaniti z naravo poslovnega odnosa, da bi lahko ugotovil morebitne nenavadne ali sumljive transakcije. Poenostavljeno skrbno preverjanje strank ne izvema institucije iz poročanja o sumljivih transakcijah finančni obveščevalni enoti (FIU).
48. Če obstajajo znaki, da tveganje morda ni nizko, na primer če obstajajo razlogi za sum, da je prišlo do poskusa PD/FT, ali če podjetje dvomi v verodostojnost pridobljenih informacij, se poenostavljeno skrbno preverjanje stranke ne sme uporabiti.⁹ Prav tako se ne sme uporabiti,

⁹ Člena 11(e) in (f) ter 15(2) Direktive (EU) 2015/849.

če se uporabljajo posebni scenariji visokega tveganja in če je določena obveznost izvajanja okrepljenega skrbnega preverjanja strank.

Okrepljeno skrbno preverjanje strank

49. Podjetja morajo izvajati okrepljene ukrepe skrbnega preverjanja strank v primerih z visokim tveganjem, da bi ustrezno obvladala in ublažila ta tveganja.¹⁰ Okrepljeni ukrepi skrbnega preverjanja strank ne morejo nadomestiti običajnih ukrepov skrbnega preverjanja strank, temveč se morajo uporabljati skupaj z njimi.
50. Direktiva (EU) 2017/849 navaja določene primere, ki jih morajo podjetja vedno obravnavati kot visoko tveganje:
- i. če je stranka ali dejanski lastnik stranke politično izpostavljena oseba;¹¹
  - ii. če podjetje sklene korespondenčni odnos z responentno institucijo iz države zunaj EGP;¹²
  - iii. če podjetje obravnava fizične osebe ali pravne subjekte s sedežem v tretji državi z visokim tveganjem;¹³ in
  - iv. vse kompleksne in nenavadno velike transakcije ter vse nenavadne vzorce transakcij, ki nimajo nobenega očitnega gospodarskega ali zakonitega namena.¹⁴
51. Direktiva (EU) 2015/849 določa posebne okrepljene ukrepe skrbnega preverjanja strank, ki jih mora podjetje izvajati:
- i. če je stranka ali dejanski lastnik stranke politično izpostavljena oseba;
  - ii. v zvezi s korespondenčnimi odnosi z responenti iz tretjih držav in
  - iii. v zvezi z vsemi kompleksnimi in nenavadno velikimi transakcijami ter vsemi nenavadnimi vzorci transakcij, ki nimajo nobenega očitnega gospodarskega ali zakonitega namena.

Podjetja bi morala v teh primerih izvajati dodatne okrepljene ukrepe skrbnega preverjanja strank, če je to ustrezno glede na ugotovljeno tveganje PD/FT.

¹⁰ Členi 18–24 Direktive (EU) 2015/849.

¹¹ Členi 20–24 Direktive (EU) 2015/849.

¹² Člen 19 Direktive (EU) 2015/849.

¹³ Člen 18(1) Direktive (EU) 2015/849.

¹⁴ Člen 18(2) Direktive (EU) 2015/849.

Politično izpostavljene osebe

52. Podjetja, ki so ugotovila, da je stranka ali dejanski lastnik politično izpostavljena oseba, morajo vedno:

- sprejemati ustrezne ukrepe, da bi ugotovila vir premoženja in vir sredstev, ki se bodo uporabila v poslovnem odnosu, da bi se lahko prepričala, da ne ravna s sredstvi, pridobljenimi s korupcijo ali drugim kaznivim dejanjem. Ukrepi, ki bi jih morala podjetja sprejeti, da bi ugotovila vir premoženja in vir sredstev politično izpostavljene osebe, so odvisni od stopnje visokega tveganja, povezanega s poslovnim odnosom. Če je tveganje, povezano z odnosom s politično izpostavljeno osebo izredno visoko, bi morala podjetja preveriti vir premoženja in vir sredstev na podlagi zanesljivih in neodvisnih podatkov, dokumentov ali informacij;
- pridobiti odobritev višjega vodstva za sklenitev ali nadaljevanje poslovnega odnosa s politično izpostavljeno osebo. Položaj, ki je dovolj visok za potrditev, bi bilo treba določiti na podlagi stopnje povečanega tveganja, povezanega s poslovnim odnosom, višje vodstvo, ki odobri poslovni odnos s politično izpostavljeno osebo, pa bi moralo imeti dovolj visok položaj in pristojnosti za nadzor, da lahko sprejema utemeljene odločitve o vprašanih, ki neposredno vplivajo na profil tveganosti podjetja.
- Pri odločanju o odobritvi odnosa s politično izpostavljeno osebo bi moralo višje vodstvo utemeljiti svojo odločitev na stopnji tveganja PD/FT, ki bi ji podjetje bilo izpostavljeno, če bi sklenilo ta poslovni odnos, in na tem, kako dobro je podjetje opremljeno za učinkovito obvladovanje tega tveganja;
- izvajati okrepljeno stalno spremljanje transakcij in tveganja, povezanega s poslovnim odnosom. Podjetja bi morala ugotoviti nenavadne transakcije in redno pregledovati informacije, ki jih imajo, da bi lahko pravočasno odkrila vsako novo ali nastalo informacijo, ki bi lahko vplivala na oceno tveganja. Pogostost stalnega spremljanja bi bilo treba določiti na podlagi stopnje visokega tveganja, povezanega z odnosom.

53. Podjetje mora izvajati vse te ukrepe v zvezi s politično izpostavljenimi osebami, njihovimi družinskimi člani in znanimi tesnimi sodelavci, obseg teh ukrepov pa bi morala prilagoditi z upoštevanjem tveganja.¹⁵

Korespondenčni odnosi

54. Podjetja morajo izvajati določene okrepljene ukrepe skrbnega preverjanja strank, če so sklenila čezmejni korespondenčni odnos z respondentom, ki ima sedež v tretji državi.¹⁶ Podjetja morajo izvajati vse te ukrepe in prilagoditi njihov obseg z upoštevanjem tveganja.

¹⁵ Člen 20(b) Direktive (EU) 2015/849.

¹⁶ Člen 19 Direktive (EU) 2015/849.

55. Podjetja bi se morala v zvezi s korespondenčnimi odnosi v bančništvu sklicevati na naslov III za smernice o okrepljenem skrbnem preverjanju strank; te smernice so lahko koristne tudi za podjetja v drugih korespondenčnih odnosih.

Nenavadne transakcije

56. Podjetja bi morala vzpostaviti ustrezne politike in postopke za odkrivanje nenavadnih transakcij ali vzorcev transakcij. Če podjetje odkrije transakcije, ki so nenavadne, ker:

- so večje, kot ji podjetje običajno pričakuje na podlagi svojega poznavanja stranke, poslovnega odnosa ali kategorije, v katero sodi stranka;
- imajo nenavaden ali nepričakovan vzorec v primerjavi z običajno dejavnostjo stranke ali vzorcem transakcij, povezanih s podobnimi strankami, produkti ali storitvami, ali
- ker so zelo kompleksne v primerjavi z drugimi, podobnimi, transakcijami, povezanimi s podobnimi strankami, produkti ali storitvami,

in če ne pozna gospodarske utemeljitve ali zakonitega namena ali če dvomi v verodostojnost informacij, ki so mu bile posredovane, mora izvajati okrepljene ukrepe skrbnega preverjanja strank.

57. Ti ukrepi bi morali zadostovati za pomoč podjetju, da ugotovi, ali te transakcije vzbujajo sum, in morajo vključevati vsaj:

- sprejemanje utemeljenih in ustreznih ukrepov za razumevanje ozadja in namena teh transakcij, na primer z opredelitvijo vira in prejemnika sredstev ali pridobivanjem več informacij o poslovanju stranke, da bi se ugotovilo, ali obstaja verjetnost, da bo stranka izvedla take transakcije; in
- pogostejše in natančnejše spremljanje poslovnega odnosa in naknadnih transakcij. Podjetje se lahko odloči za spremljanje posameznih transakcij, če je to ustrezno glede na ugotovljeno tveganje.

Tretje države z visokim tveganjem in drugi primeri z visokim tveganjem

58. Podjetja bi morala pri poslovanju s fizičnimi ali pravnimi osebami s sedežem ali prebivališčem v tretji državi z visokim tveganjem, kot jo opredeli Komisija¹⁷, in v vseh drugih primerih z visokim tveganjem, sprejeti utemeljeno odločitev o tem, kateri okrepljeni ukrepi skrbnega preverjanja strank so ustrezni za vsak posamezni primer z visokim tveganjem. Ustrezna vrsta okrepljenega skrbnega preverjanja strank, vključno z obsegom dodatnih zahtevanih informacij ter izvajanjem povečanega spremljanja, bo odvisna od razlogov za razvrstitev občasne transakcije ali poslovnega odnosa v kategorijo visokega tveganja.

¹⁷ Člen 9 Direktive (EU) 2015/849.

59. Podjetja niso obvezna izvajati vse spodaj navedene okrepljene ukrepe skrbnega preverjanja strank v vseh primerih. Na primer, v nekaterih primerih z visokim tveganjem se je morda ustrezno osredotočiti na okrepljeno stalno spremljanje med trajanjem poslovnega odnosa.
60. Okrepljeni ukrepi skrbnega preverjanja strank, ki bi jih podjetje moralo izvajati, lahko vključujejo:
- povečanje količine informacij, pridobljenih za namene skrbnega preverjanja strank:
    - i. informacije o identiteti stranke ali dejanskega lastnika ali o lastništvu in nadzorni strukturi stranke, da se podjetje lahko prepriča, da dobro razume tveganje, povezano z odnosom. To lahko vključuje pridobivanje in oceno informacij o ugledu stranke in dejanskega lastnika ter oceno vseh negativnih navedb v zvezi s stranko ali dejanskim lastnikom. Primeri vključujejo:
      - a. informacije o družinskih članih in tesnih poslovnih partnerjih;
      - b. informacije o preteklih in sedanjih poslovnih dejavnostih stranke ali dejanskega lastnika in
      - c. iskanja v negativnih medijskih poročanjih;
    - ii. informacije o predvideni naravi poslovnega odnosa, da se potrdi, da sta narava in namen poslovnega odnosa legitimna in da se podjetju pomaga pridobiti bolj popoln profil tveganosti stranke. To lahko vključuje pridobivanje informacij o:
      - a. številu, velikosti in pogostosti transakcij, ki bodo verjetno izvedene preko računa, da bi podjetje lahko zaznalo odstopanja, ki bi lahko vzbudila sum (v nekaterih primerih je lahko ustrezno zahtevanje dokazov);
      - b. tem, zakaj stranka išče določen produkt ali storitev, zlasti kadar ni jasno, zakaj stranki ni mogoče bolje ustreči na drugačen način ali v drugi jurisdikciji;
      - c. prejemnikovih sredstev;
      - d. naravi poslovanja stranke ali dejanskega lastnika, da bi podjetje lahko bolje razumelo verjetno naravo poslovnega odnosa;
  - povečanje kakovosti informacij, pridobljenih za skrbno preverjanje strank, da bi se potrdila identiteta stranke ali dejanskega lastnika, in sicer tako, da se med drugim:
    - i. zahteva, da se prvo plačilo preverljivo izvede prek računa na ime stranke pri banki, za katero veljajo standardi skrbnega preverjanja strank, ki niso nič manj strogi od standardov, določenih v poglavju II Direktive (EU) 2015/849, ali
    - ii. ugotovi, da premoženje in sredstva stranke, ki se uporabljajo v poslovnem odnosu, niso pridobljena s kaznivim dejanjem, in da sta vir premoženja in vir sredstev

skladna s tem, kar podjetje ve o stranki in naravi poslovnega odnosa. V nekaterih primerih, kadar je tveganje, povezano z odnosom, še zlasti visoko, je preverjanje vira premoženja in vira sredstev lahko edino ustrezno orodje za blažitev tveganj. Vir sredstev se lahko med drugim preveri tudi s preverjanjem številke DDV in odmere davka od dohodka, izvodi revidiranih računovodskih izkazov, plačilnih listov, javnih listin ali poročanj neodvisnih medijev;

- povečanje pogostosti pregledov, da se podjetje lahko prepriča, da še vedno zmore obvladovati tveganje, povezano s posameznim poslovnim odnosom, ali da lahko ugotovi, da odnos presega tveganja, ki so še sprejemljiva za podjetje, in da se s tem pomagajo ugotoviti vse transakcije, ki jih je treba dodatno pregledati, med drugim tudi s:
  - i. povečanjem pogostosti pregledov poslovnega odnosa, da bi se ugotovilo, ali se je profil tveganosti stranke spremenil in ali je tveganje še vedno obvladljivo;
  - ii. pridobitvijo odobritve višjega vodstva za začetek ali nadaljevanje poslovnega odnosa, da bi se zagotovilo, da se višje vodstvo zaveda tveganja, ki mu je izpostavljeno njegovo podjetje, in da se lahko utemeljeno odloči o tem, v kolikšnem obsegu so opremljeni za obvladovanje tega tveganja;
  - iii. bolj rednim pregledovanjem poslovnega odnosa, da bi bilo mogoče ugotoviti vse spremembe v profilu tveganosti stranke ter slednje tudi oceniti in po potrebi obravnavati; ali
  - iv. izvajanjem pogostejšega ali temeljitega spremljanja, da bi se ugotovile vse nenavadne ali nepričakovane transakcije, ki bi lahko vzbudile sum PD/FT. To lahko vključuje določitev prejemnika sredstev ali ugotavljanje razloga za nekatere transakcije.

61. V naslovu III so navedeni dodatni okrepljeni ukrepi skrbnega preverjanja strank, ki imajo lahko poseben pomen za različne sektorje.

Drugi vidiki

62. Podjetja ne bi smela skleniti poslovnega odnosa, če ne morejo izpolniti svojih zahtev glede skrbnega preverjanja strank, če niso prepričana, ali sta namen in narava poslovnega odnosa legitimna, ali če niso prepričana, da lahko učinkovito obvladujejo tveganje, da bi se ti odnosi lahko uporabili za namene PD/FT. Če je takšen poslovni odnos že sklenjen, bi ga podjetja morala prekiniti ali opustiti transakcije, dokler ga ne bo mogoče prekiniti, in sicer v skladu z navodili organov pregona, kadar je to ustrezno.
63. Če imajo podjetja utemeljene razloge za sum, da je prišlo do poskusa PD/FT, morajo podjetja o tem poročati svoji enoti FIU.
64. Podjetja bi morala upoštevati, da uporaba pristopa, ki upošteva oceno tveganja, sama po sebi od njih ne zahteva, da zavrnejo ali prekinejo poslovne odnose s celotnimi kategorijami

strank, ki jih povezujejo z višjim tveganjem PD/FT, saj bo tveganje, povezano s posameznimi poslovnimi odnosi, različno tudi znotraj ene kategorije.

Spremljanje in pregledovanje

Ocena tveganja

65. Podjetja bi morala zagotoviti pregledovanje svojih ocen tveganja PD/FT pri posameznih poslovnih odnosih in občasnih transakcijah ter dejavnih, na katerih ocene temeljijo, da bi zagotovila, da so te ocene posodobljene in ustrezne. Podjetja bi morala oceniti informacije, pridobljene v okviru stalnega spremljanja poslovnega odnosa, in preučiti, ali to vpliva na oceno tveganja.
66. Podjetja bi morala tudi zagotoviti vzpostavitev sistemov in kontrol za ugotavljanje nastajajočih tveganj PD/FT ter možnosti za ocenjevanje teh tveganj in, kadar je ustrezno, njihovo pravočasno vključevanje v svoje ocene tveganja v celotnem poslovanju in posamezne ocene tveganja.
67. Primeri sistemov in kontrol, ki bi jih podjetja morala vzpostaviti, da bi ugotovila nastajajoča tveganja, vključujejo:
  - postopke za zagotavljanje rednega pregledovanja notranjih informacij, da bi se opredelili trendi in nastajajoča vprašanja v zvezi s posameznimi poslovnimi odnosi in poslovanjem podjetja;
  - postopke za zagotavljanje rednega pregledovanja ustreznih virov informacij v podjetju, vključno z viri, določenimi v odstavkih 15 in 16 teh smernic. Ti bi morali zlasti vključevati:
    - i. redno pregledovanje poročanj medijev, ki so povezana s sektorji ali jurisdikcijami, v katerih je podjetje dejavno;
    - ii. redno pregledovanje opozoril in poročil organov pregona;
    - iii. zagotavljanje, da se podjetje zaveda sprememb v opozorilih o terorju in sistemov sankcij, takoj ko se zgodijo, na primer z rednim pregledovanjem opozoril o terorju in iskanjem dopolnitev sistema sankcij, ter
    - iv. redno pregledovanje tematskih pregledov in podobnih publikacij, ki jih izdajo pristojni organi;
  - postopke za zajemanje in pregledovanje informacij o tveganjih, povezanih z novimi produkti;
  - sodelovanje z drugimi predstavniki industrije in pristojnimi organi (npr. okrogle mize, konference in izvajalci usposabljanj) ter postopke za obveščanje ustreznega osebja o morebitnih ugotovitvah;
  - vzpostavitev kulture izmenjave informacij znotraj podjetja in trdne etike v podjetju.

68. Primeri sistemov in kontrol, ki bi jih podjetja morala vzpostaviti, da bi zagotovila, da so njihove posamezne ocene tveganja in ocene tveganja v celotnem poslovanju posodobljene, lahko vključujejo:
- določitev datuma naslednje dopolnitve ocene tveganja, na primer 1. marec vsako leto, da bi se zagotovilo vključevanje novih ali nastajajočih tveganj v ocene tveganja. Če podjetje ve, da je nastalo novo tveganje ali da se je obstoječe tveganje povečalo, bi to bilo treba čim prej vključiti v ocene tveganja;
  - previdno beleženje problemov skozi vse leto, ki bi lahko vplivali na ocene tveganja, kot so notranja poročila o sumljivih transakcijah, neizpolnjevanje obveznosti in obveščevalni podatki osebja trgovalne enote.
69. Tako kot velja za izvirne ocene tveganja, bi morala biti tudi vsaka dopolnitev in prilagoditev spremnih ukrepov skrbnega preverjanja strank, sorazmerna in skladna s tveganjem PD/FT.

Sistemi in kontrole

70. Podjetja bi morala ustrezno ukrepati, da bi zagotovila, da so njihovi sistemi in kontrole na področju obvladovanja tveganja, zlasti tisti, povezani z uporabo prave stopnje ukrepov skrbnega preverjanja strank, učinkoviti in sorazmerni.

Vodenje evidenc

71. Podjetja bi morala hraniti in dokumentirati svoje ocene tveganja poslovnih odnosov ter vse spremembe ocen tveganja, do katerih pride v okviru pregledovanj in spremljanj, da bi zagotovila, da lahko pristojnim organom pokažejo, da so njihove ocene tveganja in povezani ukrepi obvladovanja tveganja ustrezni.

Naslov III – Smernice za posamezne sektorje

---

72. Smernice za posamezne sektorje iz naslova III dopolnjujejo splošne smernice iz naslova II teh smernic. Brati jih je treba skupaj z naslovom II teh smernic.
73. Dejavniki tveganja, opisani v posameznih poglavjih naslova III, niso izčrpni. Podjetja bi morala imeti celosten pogled nad tveganjem, povezanim s primerom, in upoštevati, da izolirani dejavniki tveganja niso nujno tisti, zaradi katerih se poslovni odnos ali občasna transakcija uvrsti v višjo ali nižjo kategorijo tveganja.
74. Vsako poglavje v naslovu III določa tudi primere ukrepov skrbnega preverjanja strank, ki bi jih podjetja morala uporabiti z upoštevanjem tveganja v primerih z visokim in, kolikor to dovoljuje nacionalna zakonodaja, z nizkim tveganjem. Ti primeri niso izčrpni, zato bi morala podjetja izbrati najprimernejše ukrepe skrbnega preverjanja strank v skladu s stopnjo in vrsto tveganja PD/FT, ki so ga opredelila.

Poglavje 1: Sektorske smernice za korespondenčne banke

75. To poglavje vsebuje smernice o korespondenčnem bančništvu, kot je opredeljeno v členu 3(8)(a) Direktive (EU) 2015/849. Podjetja, ki nudijo druge korespondenčne odnose, ki so opredeljeni v členu 3(8)(b) Direktive (EU) 2015/849, bi morala uporabljati te smernice, kakor je to primerno.
76. V korespondenčnih odnosih v bančništvu korespondent nudi bančne storitve respondentu bodisi v okviru odnosa med principaloma ali v imenu strank respondenta. Korespondent običajno nima sklenjenega poslovnega odnosa s strankami respondenta in zato ne pozna njihove identitete ali narave ali namena zadevne transakcije, razen če so te informacije vključene v plačilnih navodilih.
77. Banke bi morale upoštevati naslednje dejavnike tveganja in ukrepe poleg tistih, ki so določeni v naslovu II teh smernic.

Dejavniki tveganja

Dejavniki tveganja v zvezi s produkti, storitvami in transakcijami

78. K povečanju tveganja lahko prispevajo naslednji dejavniki:
- račun lahko uporabijo druge korespondenčne banke, ki so v neposrednem odnosu z respondentom, vendar ne tudi s korespondentom („gnezdenje“ ali obračun na nižji stopnji), kar pomeni, da korespondent posredno zagotavlja storitve drugim bankam, ki niso respondenti;
  - račun lahko uporabijo drugi subjekti iz skupine respondenta, ki sami niso bili predmet skrbnega preverjanja s strani korespondenta;
  - storitev vključuje odprtje prehodnega računa, kar strankam respondenta omogoča, da izvajajo transakcije neposredno na računu respondenta.
79. K zmanjšanju tveganja lahko prispevajo naslednji dejavniki:
- odnos je omejen na zmogljivost aplikacije SWIFT za upravljanje razmerij (SWIFT RMA), katere namen je upravljati komunikacije med finančnimi institucijami. V odnosu SWIFT RMA respondent ali nasprotna stranka ni v odnosu, povezanem s plačilnim računom;
  - banke delujejo v okviru odnosa med principaloma in ne obdelujejo transakcij v imenu njihovih strank, na primer storitev menjave tujih valut med dvema bankama, če se transakcija podjetja opravi med principaloma dveh bank in če poravnava transakcije ne vključuje plačila tretji osebi. V teh primerih gre za transakcijo za lasten račun korespondenčne banke;
  - transakcija se nanaša na prodajo, nakup ali zastavo vrednostnih papirjev na reguliranih trgih, na primer če delujejo kot skrbnik z neposrednim dostopom do sistema poravnave

vrednostnih papirjev EU ali države zunaj EU oziroma če uporabljajo takega skrbnika, običajno prek lokalnega udeleženca.

Dejavniki tveganja v zvezi s strankami

80. K povečanju tveganja lahko prispevajo naslednji dejavniki:

- politike respondenta glede PPFT ter sistemi in kontrole, ki jih je respondent vzpostavil zato, da bi jih izvajal, ne dosegajo standardov, ki jih zahteva Direktiva (EU) 2015/849;
- respondent ni predmet ustreznega nadzora v zvezi s PPFT;
- respondent, njegova matična družba ali podjetje, ki spada v isto skupino kot respondent, je bil pred kratkim predmet regulativnega izvrševanja zaradi neustreznih politik in postopkov v zvezi s PPFT in/ali kršenja obveznosti PPFT;
- respondent izvaja obsežen posel s sektorji, ki so povezani z višjimi stopnjami tveganja PD/FT, na primer obsežna denarna nakazila ali posel v imenu določenih subjektov, ki izvajajo denarna nakazila, ali menjalnic, z nerezidenti ali v valuti, ki ni valuta države, v kateri ima sedež;
- v strukturah upravljanja ali lastništva respondenta so vključene politično izpostavljene osebe, zlasti če taka oseba lahko bistveno vpliva na respondenta, če so ugled, integriteta ali ustreznost take osebe kot člana upravnega odbora ali nosilca ključne funkcije razlog za zaskrbljenost ali če taka oseba prihaja iz jurisdikcije, ki je povezana z višjim tveganjem PD/FT. Podjetja bi morala nameniti posebno pozornost tistim jurisdikcijam, v katerih je zaznana sistemska ali razširjena korupcija;
- zgodovina poslovnega odnosa z respondentom je razlog za zaskrbljenost, na primer ker znesek transakcij ni skladen s pričakovanji korespondenta, ki izhajajo iz njegovega poznavanja narave in obsega respondenta.

81. K zmanjšanju tveganja lahko prispevajo naslednji dejavniki: Korespondent je prepričan, da:

- kontrole respondenta na področju PPFT niso nič manj stroge od tistih, ki jih zahteva Direktiva (EU) 2015/849;
- respondent sodi v isto skupino kot korespondent, nima sedeža v jurisdikciji, povezani z višjim tveganjem PD/FT, in učinkovito izpolnjuje standarde skupine v zvezi s PPFT, ki niso nič manj strogi od tistih, ki jih zahteva Direktiva (EU) 2015/849.

Dejavniki tveganja, povezani z državami, ali geografski dejavniki tveganja

82. K povečanju tveganja lahko prispevajo naslednji dejavniki:

- respondent ima sedež v jurisdikciji, ki je povezana z višjim tveganjem PD/FT. Podjetja bi morala nameniti posebno pozornost jurisdikcijam

- i. z visokimi stopnjami korupcije in/ali drugimi predhodnimi kaznivimi dejanji pred pranjem denarja;
  - ii. brez ustreznih zmogljivosti v pravnem in pravosodnem sistemu za učinkovit pregon teh kršitev ali
  - iii. brez učinkovitega nadzora na področju PPFT;¹⁸
- respondent izvaja obsežen posel s strankami, ki imajo sedež v jurisdikciji, ki je povezana z višjim tveganjem PD/FT;
  - sedež matične družbe respondenta je v jurisdikciji, ki je povezana z višjim tveganjem PD/FT, oziroma je vključen v to jurisdikcijo.
83. K zmanjšanju tveganja lahko prispevajo naslednji dejavniki:
- respondent ima sedež v državi članici EGP;
  - respondent ima sedež v tretji državi, v kateri zahteve glede PPFT niso nič manj stroge od tistih, ki jih zahteva Direktiva (EU) 2015/849, in ki te zahteve tudi učinkovito izpolnjuje (vendar morajo korespondenti upoštevati, da zaradi tega niso oproščeni izvajanja okrepljenih ukrepov skrbnega preverjanja strank, določenih v členu 19 Direktive (EU) 2015/849).

Ukrepi

84. Vsi korespondenti morajo v zvezi z respondentom, ki je stranka korespondenta, izvajati skrbno preverjanje strank z upoštevanjem tveganja.¹⁹ To pomeni, da morajo korespondenti:
- ugotoviti in preveriti identiteto respondenta in njegovega dejanskega lastnika. V tem okviru bi morali pridobiti dovolj informacij o poslovanju in ugledu respondenta, da bi se prepričali, da se tveganje pranja denarja, povezano z respondentom, ni povečalo. Korespondenti bi morali zlasti:
    - i. pridobiti informacije o strukturi upravljanja respondenta in s ciljem preprečevanja finančnega kriminala preučiti pomen morebitnih povezav strukture upravljanja ali lastništva respondenta s politično izpostavljenimi osebami ali drugimi posamezniki, ki pomenijo visoko tveganje, in
    - ii. razmisliti o primernosti pridobivanja informacij o glavni dejavnosti respondenta, vrsti strank, ki jih privablja, ter kakovosti sistemov in kontrol na področju PPD (vključno z javno dostopnimi informacijami o nedavnih regulativnih ali kazenskih sankcijah zaradi nezadostnega PPD), pri čemer je treba upoštevati tveganje. Če je

¹⁸ Glejte tudi odstavke 22–27 v naslovu II.

¹⁹ Člen 13 Direktive (EU) 2015/849.

respondent podružnica, hčerinska družba ali filiala, bi morali korespondenti upoštevati tudi status, ugled in kontrole na področju PPD matične družbe;

- opredeliti in dokumentirati naravo in namen zagotovljene storitve ter odgovornosti vsake institucije. To lahko vključuje pisno opredelitev obsega odnosa, produktov in storitev, ki se bodo zagotavljali, in načinov uporabe bančne storitve korespondenta ter kdo jo lahko uporablja (npr. če jo lahko uporabljajo druge banke v okviru svojega odnosa z respondentom);
  - spremljati poslovni odnos, vključno s transakcijami, da bi ugotovili spremembe v profilu tveganosti respondenta in odkrili nenavadno ali sumljivo ravnanje, vključno z dejavnostmi, ki niso skladne z namenom zagotovljenih storitev ali ki so v nasprotju z zavezami, sklenjenimi med korespondentom in respondentom. Če korespondenčna banka omogoča strankam respondenta neposreden dostop do računov (npr. prehodnih računov ali gnezdnih računov), bi morala izvajati okrepljeno stalno spremljanje poslovnega odnosa. Zaradi same narave korespondenčnega bančništva se zahteva spremljanje po izvedbi;
  - zagotoviti, da so informacije o skrbnem preverjanju strank, ki jih imajo, posodobljene.
85. Korespondenti morajo tudi ugotoviti, da respondent v skladu s členom 24 Direktive (EU) 2015/849 navidezni bankam ne omogoča uporabe svojih računov.²⁰ Za ta namen lahko prosijo respondenta, da potrdi, da ne posluje z navideznimi bankami, pri čemer so preučili ustrezne dele politik in postopkov respondenta ali upoštevali javno dostopne informacije, kot so pravni predpisi, ki prepovedujejo izvajanje storitev za navidezne banke.
86. V primeru čezmejnih korespondenčnih odnosov z respondenčnimi institucijami iz tretjih držav člen 19 Direktive (EU) 2015/849 zahteva, da korespondent poleg ukrepov skrbnega preverjanja strank iz člena 13 Direktive (EU) 2015/849 izvaja tudi določene okrepljene ukrepe skrbnega preverjanja strank.
87. Direktiva (EU) 2015/849 ne zahteva od korespondentov, da izvajajo ukrepe skrbnega preverjanja strank pri posameznih strankah respondenta.
88. Korespondenti bi morali upoštevati, da vprašalniki za skrbno preverjanje strank, ki jih zagotovijo mednarodne organizacije, običajno niso oblikovani tako, da bi posebej pomagali korespondentom izpolniti njihove obveznosti iz Direktive (EU) 2015/849. Pri odločanju o uporabi teh vprašalnikov bi morali korespondenti oceniti, ali bodo zgolj vprašalniki dovolj, da izpolnijo svoje obveznosti iz Direktive (EU) 2015/849, ter po potrebi sprejeti dodatne ukrepe.

Respondenti s sedežem v državah zunaj EGP

89. Če ima respondent sedež v tretji državi, člen 19 Direktive (EU) 2015/849 zahteva, da korespondent poleg ukrepov skrbnega preverjanja strank iz člena 13 Direktive (EU) 2015/849 izvaja tudi določene okrepljene ukrepe skrbnega preverjanja strank.

²⁰ Člen 3(17) Direktive (EU) 2015/849.

90. Korespondenti morajo pri respondentih, ki imajo sedež v državi zunaj EGP, izvajati vsakega od teh okrepljenih ukrepov, vendar lahko prilagajajo njihov obseg z upoštevanjem tveganja. Na primer, če korespondent na podlagi ustrezne raziskave ni prepričan, da ima respondent sedež v tretji državi, ki ima učinkovito ureditev glede PPDFT, v okviru katere se učinkovito nadzira izpolnjevanje teh zahtev, in če ni razlogov za sum, da politike in postopki respondenta v zvezi s PPD veljajo ali so pred kratkim začeli veljati za neustrezne, ocena kontrol respondenta v zvezi s PPD morda ne bo morala zajemati vseh podrobnosti.
91. Korespondenti bi morali vedno ustrezno dokumentirati svoje ukrepe skrbnega preverjanja strank in okrepljene ukrepe skrbnega preverjanja strank ter postopke odločanja.
92. Člen 19 Direktive (EU) 2015/849 zahteva od korespondentov, da izvajajo ukrepe z upoštevanjem tveganja, da bi:
- zbrali dovolj informacij o respondenčni instituciji in tako v celoti spoznali naravo poslovanja respondenta, s tem pa ugotovili, v kolikšnem obsegu to poslovanje izpostavlja korespondenta višjemu tveganju pranja denarja. To bi moralo vključevati sprejemanje ukrepov za razumevanje in oceno tveganja narave osnovnih dejavnosti stranke respondenta in vrste teh dejavnosti, ki jih bo respondent izvedel prek računa korespondenta;
  - na podlagi javno dostopnih informacij opredelili ugled institucije in kakovost nadzora. To pomeni, da bi moral korespondent oceniti, v kolikšnem obsegu se lahko zadovolji z dejstvom, da se pri respondentu izvaja ustrezen nadzor glede izpolnjevanja obveznosti na področju PPD. Pri tem lahko korespondentu pomagajo številni javno dostopni viri, na primer ocene Projektne skupine za finančno ukrepanje (FATF) ali akcijskega načrta za finančne storitve (FSAP), ki vsebujejo oddelek o učinkovitem nadzoru;
  - ocenili kontrole na področju PPDFT v respondenčni instituciji. To pomeni, da bi moral korespondent izvesti kvalitativno oceno okvira kontrol na področju PPDFT respondenta in ne samo pridobiti izvod politik in postopkov respondenta na področju PPD. Ta ocena bi se morala ustrezno dokumentirati. V skladu s pristopom z upoštevanjem tveganja, kadar je tveganje še posebej visoko in zlasti v primeru velikega obsega bančnih transakcij korespondenta, bi moral korespondent upoštevati neposredni nadzor in/ali preskušanje vzorcev, da bi se prepričal, da se politike in postopki respondenta na področju PPD učinkovito izvajajo;
  - pridobiti odobritev višjega vodstva, ki je opredeljeno v členu 3(12) Direktive (EU) 2015/849, pred sklenitvijo novega korespondenčnega odnosa. Višji vodstveni delavec, ki izdaja odobritve, ne sme biti oseba, ki podpira odnos, čim višje pa je tveganje, povezano z odnosom, toliko višji bi moral biti tudi položaj vodstvenega delavca, ki izdaja odobritve. Korespondenti bi morali obveščati višje vodstvo o svojih bančnih odnosih z visokim tveganjem ter o ukrepih, ki jih sprejemajo za učinkovito obvladovanje tega tveganja;
  - dokumentirali odgovornosti vsake institucije. To je lahko del standardnih pogojev korespondenta, vendar bi morali korespondenti v pisni obliki tudi določiti način uporabe

njihove bančne storitve ter kdo jo lahko uporablja (npr. če jo lahko uporabljajo druge banke v okviru svojega odnosa z respondentom) in odgovornosti respondenta na področju PPDFT. Kadar je tveganje, povezano z odnosom, visoko, je morda primerno, da se korespondent prepriča, da respondent izpolnjuje svoje odgovornosti iz tega sporazuma, na primer z naknadnim spremljanjem transakcij;

- se ob upoštevanju prehodnih in gnezdnih računov prepričali, da je respondenčna kreditna ali finančna institucija preverila identiteto stranke in da pri njej izvaja skrbno preverjanje, če ima ta stranka neposreden dostop do računov korespondenta, in da lahko korespondenčni instituciji na zahtevo zagotovi ustrezne podatke o skrbnem preverjanju strank. Korespondenti bi morali od respondenta zahtevati, da potrди, da se ustrezni podatki lahko zagotovijo na zahtevo.

Respondenti s sedežem v državah članicah EGP

93. Če ima respondent sedež v državi članici EGP, se člen 19 Direktive (EU) 2015/849 ne uporablja. Vendar mora korespondent še vedno izvajati ukrepe skrbnega preverjanja strank z upoštevanjem tveganja v skladu s členom 13 Direktive (EU) 2015/849.
94. Če se tveganje, povezano z respondentom, ki ima sedež v državi članici EGP, poveča, morajo korespondenti izvajati okrepljene ukrepe skrbnega preverjanja strank v skladu s členom 18 Direktive (EU) 2015/849. V tem primeru bi morali razmisliti o izvajanju vsaj nekaterih okrepljenih ukrepov skrbnega preverjanja strank, opisanih v členu 19 Direktive (EU) 2015/849, zlasti v členu 19(a) in (b).

Poglavje 2: Sektorske smernice za banke, ki poslujejo s prebivalstvom

95. V teh smernicah bančno poslovanje s prebivalstvom pomeni zagotavljanje bančnih storitev fizičnim osebam ter malim in srednje velikim podjetjem. Primeri produktov in storitev bančnega poslovanja s prebivalstvom vključujejo tekoče račune, hipoteke, varčevalne račune, potrošniška in dolgoročna posojila ter kreditne linije.
96. Bančno poslovanje s prebivalstvom je zaradi narave ponujenih produktov in storitev, razmeroma enostavnega dostopa in pogosto velikega obsega transakcij in poslovnih odnosov izpostavljeno financiranju terorizma in vsem stopnjah pranja denarja. Obenem lahko obseg poslovnih odnosov in transakcij, povezanih z bančnim poslovanjem s prebivalstvom, pomeni poseben izziv za ugotavljanje tveganja PD/FT, povezanega s posameznimi odnosi, in zaznavanje sumljivih transakcij.
97. Banke bi morale upoštevati naslednje dejavnike tveganja in ukrepe poleg tistih, ki so določeni v naslovu II teh smernic.

Dejavniki tveganja

Dejavniki tveganja v zvezi s produkti, storitvami in transakcijami

98. K povečanju tveganja lahko prispevajo naslednji dejavniki:
- produkt se zaradi svojih lastnosti nagiba k anonimnosti;
  - produkt omogoča plačila tretjih oseb, ki s produktom niso povezane niti vnaprej identificirane, v primerih, ko se taka plačila ne bi pričakovala, na primer pri hipotekah ali posojilih;
  - produkt ne omejuje prometa, čezmejnih transakcij ali podobnih lastnosti produkta;
  - novi produkti in nove poslovne prakse, vključno z novim načinom dobave, ter uporaba novih ali obstoječih produktov, kadar ti še niso dovolj znani;
  - posojila (vključno s hipotekami), zavarovana z določeno vrednostjo sredstev v drugih jurisdikcijah, zlasti v državah, v katerih je težko določiti, ali ima stranka legitimno pravico do poročstva, ali kadar je težko preveriti identiteto strank, ki nastopajo kot porok za posojilo;
  - neobičajno velik obseg ali velika vrednost transakcij.
99. K zmanjšanju tveganja lahko prispevajo naslednji dejavniki:
- omejena funkcionalnost produkta, na primer v primeru:
    - i. fiksnega dolgoročnega varčevalnega produkta z nizko mejno vrednostjo varčevanja;

- ii. produkt, pri katerem ni mogoče uresničiti ugodnosti v korist tretje osebe;
  - iii. produkt, pri katerem je ugodnosti mogoče uresničiti le dolgoročno ali za določen namen, kot je upokojitev ali nakup nepremičnine;
  - iv. posojilo nizke vrednosti, vključno s posojilom, ki je odvisno od nakupa določenega potrošniškega blaga ali storitve, ali
  - v. produkt nizke vrednosti, vključno z zakupom, če se pravni naslov in pravica do uporabe sredstev ne preneseta na stranko, dokler se ne prekine pogodbeno razmerje, ali če se nikoli ne preneseta;
- produkt je lahko v lasti samo nekaterih kategorij strank, na primer upokojencev, staršev v imenu njihovih otrok ali mladoletnih oseb, dokler ne dosežejo polnoletnosti;
  - transakcije je treba opraviti prek računa, odprtega na ime stranke v kreditni ali finančni instituciji, za katero veljajo zahteve glede PPDFT, ki niso nič manj stroge od tistih, ki jih zahteva Direktiva (EU) 2015/849;
  - ni instrumenta za preplačila.

Dejavniki tveganja v zvezi s strankami

100. K povečanju tveganja lahko prispevajo naslednji dejavniki:

- Značilnost stranke, na primer:
  - i. stranka je gotovinsko intenzivna.
  - ii. Stranka je podjetje, povezano z višjimi stopnjami tveganja pranja denarja, in vključuje na primer subjekte, ki izvajajo denarna nakazila, ali podjetja, ki se ukvarjajo z igrami na srečo.
  - iii. Stranka je podjetje, povezano z višjim tveganjem korupcije, in vključuje na primer subjekte, ki opravljajo dejavnosti na področju ekstraktivnih industrij ali trgovine z orožjem.
  - iv. Stranka je neprofitna organizacija, ki podpira jurisdikcije, povezane s povečanim tveganjem FT.
  - v. Stranka je novo podjetje brez ustreznega poslovnega profila ali dosedanjih rezultatov.
  - vi. Stranka je nerezident. Banke bi morale upoštevati, da člen 16 Direktive (EU) 2014/92/EU vzpostavlja pravico za stranke, ki zakonito prebivajo v Evropski uniji, da pridobijo osnovni plačilni račun, čeprav pravica do odprtja in uporabe tega računa velja samo v obsegu, v katerem banke lahko izpolnjujejo svoje obveznosti v

zvezi s PPDFT, in banke ne izvzema iz obveznosti ugotavljanja in ocenjevanja tveganja PD/FT, vključno s tveganjem povezanim s stranko, ki nima prebivališča v državi članici, v kateri ima banka svoj sedež.²¹²²

- vii. Dejanskega lastnika stranke je težko identificirati, na primer zaradi nenavadne, neupravičeno kompleksne ali nepregledne lastniške strukture stranke ali zato, ker stranka izdaja prinosniške delnice.
  - Ravnanje stranke, na primer:
    - i. stranka ne želi zagotoviti informacij o skrbnem preverjanju strank ali pa se zdi, da se namerno izogiba osebnemu stiku.
    - ii. Dokazila o identiteti stranke so brez očitnega razloga v nestandardni obliki.
    - iii. Ravnanje stranke ali obseg transakcije ni v skladu s tisto, ki se pričakuje od kategorije stranke, h kateri pripada, ali je nepričakovana glede na informacije, ki jih je stranka posredovala ob odprtju računa.
    - iv. Ravnanje stranke je nenavadno, na primer stranka nepričakovano ali brez utemeljenega pojasnila pospeši dogovorjen načrt odplačevanja bodisi z odplačevanjem pavšalnih zneskov ali zgodnjo prekinitvijo, brez očitnega razloga položi bankovce visoke vrednosti ali zahteva njihovo izplačilo, poveča aktivnost po določenem obdobju mirovanja ali opravi transakcije, ki nimajo nobenega očitnega gospodarskega namena.

101. K zmanjšanju tveganja lahko prispeva naslednji dejavnik:

- stranka je dolgoleten komitent, katerega prejšnje transakcije niso vzbujale suma ali zaskrbljenosti, zahtevani produkt ali storitev pa sta skladna s profilom tveganosti stranke.

Dejavniki tveganja, povezani z državami, ali geografski dejavniki tveganja²²

102. K povečanju tveganja lahko prispevajo naslednji dejavniki:

- sredstva stranke izvirajo iz osebnih ali poslovnih povezav z jurisdikcijami, povezanimi z višjim tveganjem PD/FT;
- prejemnik plačila je v jurisdikciji, ki je povezana z višjim tveganjem PD/FT. Podjetja bi morala nameniti posebno pozornost jurisdikcijam, za katere je znano, da zagotavljajo sredstva ali podporo terorističnim dejavnostim ali da v njih delujejo skupine, ki izvajajo

²¹ Glejte „Mnenje EBA o uporabi ukrepov skrbnega preverjanja strank, ki so prosilci za azil, iz tretjih držav ali ozemelj z visokim tveganjem“: <http://www.eba.europa.eu/documents/10180/1359456/EBA-Op-2016-07+%28Opinion+on+Customer+Due+Diligence+on+Asylum+Seekers%29.pdf>

²² Glejte tudi naslov II.

teroristična kazniva dejanja, ter jurisdikcijam, ki so predmet finančnih sankcij, embarga ali ukrepov, povezanih s terorizmom, financiranjem terorizma ali širjenjem orožja.

103. K zmanjšanju tveganja lahko prispeva naslednji dejavnik:

- države, povezane s transakcijo, imajo vzpostavljeno ureditev v zvezi s PPDFT, ki ni nič manj stroga od tiste, ki jo zahteva Direktiva (EU) 2015/849, povezane pa so z nizko stopnjo predhodnih kaznivih dejanj.

Dejavniki tveganja, povezani z distribucijskimi potmi

104. K povečanju tveganja lahko prispevajo naslednji dejavniki:

- neosebni poslovni odnosi, pri katerih ni vzpostavljenih nikakršnih ustreznih dodatnih zaščitnih ukrepov: na primer, elektronski podpisi, potrdila za elektronsko identifikacijo, izdana v skladu z Uredbo (EU) št. 910/2014, in preverjanja lažnega predstavljanja;
- zanašanje na ukrepe skrbnega preverjanja strank tretje osebe v primerih, v katerih banka nima dolgotrajnega odnosa z zadevno tretjo osebo;
- nove distribucijske poti, ki še niso bile preverjene.

105. K zmanjšanju tveganja lahko prispeva naslednji dejavnik:

- produkt je na voljo samo strankam, ki izpolnjujejo določena merila za upravičenost, ki jih določijo nacionalni javni organi, kot v primeru prejemnikov državne pomoči ali posebnih varčevalnih produktov za otroke, prijavljene v določeni državi članici.

Ukrepi

106. Banke, ki uporabljajo avtomatizirane sisteme za ugotovitev tveganja PD/FT, povezanega s posameznimi poslovnimi odnosi ali občasnimi transakcijami, ter za ugotovitev sumljivih transakcij, bi morale zagotoviti, da ti sistemi ustrezajo namenu v skladu z merili, določenimi v naslovu II. Uporaba avtomatiziranih sistemov IT nikoli ne bi smela šteti za nadomestilo za nadzor, ki ga izvaja osebje.

Okrepljeno skrbno preverjanje strank

107. Če se poveča tveganje, povezano s poslovnim odnosom ali občasno transakcijo, morajo banke izvajati okrepljene ukrepe skrbnega preverjanja strank.²³ Ti lahko vključujejo:

- preverjanje identitete stranke in dejanskega lastnika na podlagi več zanesljivih in neodvisnih virov;
- identifikacijo in preverjanje identitete drugih delničarjev, ki niso dejanski lastnik stranke ali fizične osebe s pooblastilom za vodenje računa ali dajanje navodil v zvezi s prenosom sredstev ali vrednostnih papirjev;

²³ Člen 18 Direktive (EU) 2015/849.

- pridobivanje več informacij o stranki ter naravi in namenu poslovnega odnosa za oblikovanje popolnejšega profila stranke, na primer z iskanjem po odprtih virih ali negativnih medijskih poročanjih ali naročanjem poročila o informacijah tretje osebe. Primeri vrste informacij, ki jih banke lahko zahtevajo, vključujejo:
  - i. naravo poslovanja ali zaposlitve stranke;
  - ii. vir premoženja in sredstev stranke, vključenih v poslovni odnos, da bi se banke ustrezno prepričale o njihovi legitimnosti;
  - iii. namen transakcije, vključno s prejemniki sredstev stranke, kadar je to primerno;
  - iv. informacije o morebitnih povezavah, ki bi jih stranka lahko imela z drugimi jurisdikcijami (sedeži, operativne zmogljivosti, podružnice itd.) ter posamezniki, ki lahko vplivajo na dejavnosti stranke, ali
  - v. zakaj stranka, ki ima sedež v drugi državi, potrebuje storitve bančnega poslovanja s prebivalstvom zunaj svoje jurisdikcije;
- povečanje pogostosti spremljanja transakcij;
- pogostejše pregledovanje in po potrebi posodabljanje informacij in dokumentacije. Če je tveganje, povezano z odnosom, še posebej visoko, bi banke morale pregledati poslovni odnos vsako leto.

Poenostavljeno skrbno preverjanje strank

108. V primerih z nizkim tveganjem in kolikor to dovoljuje nacionalna zakonodaja lahko banke izvajajo poenostavljene ukrepe skrbnega preverjanja strank, ki lahko vključujejo:

- za stranke, za katere velja zakonska ureditev izdaje dovoljenj in regulativna ureditev, preverjanje identitete na podlagi dokazov o stranki, za katero velja ta ureditev, na primer z iskanjem v javnem registru regulatorja;
- preverjanje identitete stranke in, kadar je to primerno, dejanskega lastnika med sklenitvijo poslovnega odnosa v skladu s členom 14(2) Direktive (EU) 2015/849;
- domnevanje, da plačilo, črpano na račun v izključnem ali skupnem imenu stranke v regulirani kreditni ali finančni instituciji v državi članici EGP, izpolnjuje zahteve, določene v členu 13(1)(a) in (b) Direktive (EU) 2015/849;
- sprejemanje drugih oblik identitete, ki izpolnjujejo merilo v zvezi z neodvisnim in zanesljivim virom iz člena 13(1)(a) Direktive (EU) 2015/849, kot je dopis vladne agencije ali drugega zanesljivega javnega organa, poslan stranki, če obstajajo utemeljeni razlogi, zaradi katerih stranka ne more zagotoviti standardnih dokazil identitete, in če ni nobenih razlogov za sum;

- dopolnjevanje informacij na podlagi skrbnega preverjanja strank v primeru posebnih sprožilnih dogodkov, na primer kadar stranka zahteva nov produkt ali produkt z višjim tveganjem ali v primeru sprememb v ravnanju stranke ali profilu transakcije, ki kažejo, da tveganje, povezano z odnosom, ni več nizko.

Skupni računi

109. Če stranka na banki odpre „skupni račun“ za upravljanje sredstev, ki pripadajo njenim lastnim strankam, bi morala banka izvajati vse ukrepe skrbnega preverjanja strank, vključno z obravnavo teh strank kot dejanskih lastnikov sredstev na skupnem računu ter preverjanjem njihove identitete.
110. Če obstajajo znaki, da je tveganje, povezano s poslovnim odnosom, visoko, morajo banke izvajati okrepljene ukrepe skrbnega preverjanja strank, kot je to primerno.²⁴
111. Vendar lahko banke, kolikor to dovoljuje nacionalna zakonodaja in kadar je tveganje, povezano s poslovnim odnosom nizko ter zanj veljajo spodaj določeni pogoji, izvajajo ukrepe poenostavljenega skrbnega preverjanja strank, če:
- je stranka podjetje, za katere veljajo obveznosti PPFT v državi članici EGP ali tretji državi z ureditvijo na področju PPFT, ki ni nič manj stroga od tiste, ki jo zahteva Direktiva (EU) 2015/849, in v katerem se izvaja učinkovit nadzor zaradi izpolnjevanja teh zahtev;
  - stranka ni podjetje, temveč drug pooblaščen subjekt, za katerega veljajo obveznosti PPFT v državi članici EGP in v katerem se izvaja učinkovit nadzor zaradi izpolnjevanja teh zahtev;
  - tveganje PD/FT, povezano s poslovnim odnosom, je nizko na podlagi ocene banke, ki med drugim zajema poslovanje stranke, vrste strank, katerim se zagotavljajo storitve v okviru tega poslovanja, in jurisdikcije, ki jim je med drugim izpostavljeno poslovanje stranke;
  - banka je prepričana, da stranka pri svojih lastnih strankah in dejanskih lastnikih teh strank izvaja stroge ukrepe skrbnega preverjanja strank z upoštevanjem tveganja (za banko bi lahko bilo primerno, da s pomočjo ukrepov z upoštevanjem tveganja, oceni ustreznost politik in postopkov skrbnega preverjanja strank pri svoji stranki, na primer z neposrednim stikom s stranko); in
  - banka je sprejela ukrepe, ki upoštevajo tveganje, da bi se prepričala, da bo stranka nemudoma na zahtevo zagotovila informacije o skrbnem preverjanju strank in dokumente o svojih strankah, ki so dejanski lastniki sredstev na skupnem računu, na primer z vključitvijo ustreznih določb v pogodbo, sklenjeno s stranko, ali preskušanjem vzorcev v okviru zmožnosti stranke, da na zahtevo zagotovi informacije o skrbnem preverjanju strank.

²⁴ Člena 13(1) in 18(1) Direktive (EU) 2015/849.

112. Če so pogoji za izvajanje poenostavljenih ukrepov skrbnega preverjanja strank v primeru skupnih računov izpolnjeni, lahko ti ukrepi vsebujejo ukrepe, s katerimi banka:

- opredeli in preveri identiteto stranke, vključno z dejanskimi lastniki stranke (vendar ne tudi njenimi strankami);
- oceni namen in predvideno naravo poslovnega odnosa in
- izvaja stalno spremljanje poslovnega odnosa.

Poglavje 3: Sektorske smernice za izdajatelje elektronskega denarja

113. To poglavje vsebuje smernice za izdajatelje elektronskega denarja (izdajatelje e-denarja), opredeljene v členu 2(3) Direktive 2009/110/ES. Stopnja tveganja PD/FT, povezanega z elektronskim denarjem²⁵ (e-denar), je odvisna predvsem od lastnosti posameznih produktov e-denarja in obsega, v katerem izdajatelji e-denarja uporabljajo druge osebe za distribucijo in odkup e-denarja v svojem imenu.²⁶

114. Podjetja, ki izdajajo e-denar, bi morala upoštevati naslednje dejavnike tveganja in ukrepe poleg tistih, ki so določeni v naslovu II teh smernic. V tem okviru so lahko ustrezne tudi sektorske smernice iz poglavja 4 naslova III za osebe, ki izvajajo denarna nakazila.

Dejavniki tveganja

Dejavniki tveganja, povezani s produkti

115. Izdajatelji e-denarja bi morali upoštevati tveganje PD/FT, povezano z:

- mejnimi vrednostmi,
- načinom financiranja ter
- uporabnostjo in možnostjo pogajanja.

116. K povečanju tveganja lahko prispevajo naslednji dejavniki:

- Meje vrednosti: produkt dovoljuje
  - i. plačila visoke ali neomejene vrednosti, posojila ali odkupi, vključno z dvigom gotovine;
  - ii. plačila visoke vrednosti, posojila ali odkupi, vključno z dvigom gotovine;
  - iii. visok ali neomejen znesek sredstev, ki naj bi se shranil na produktu/na računu e-denarja;
- Načini financiranja: produkt je lahko
  - i. napolnjen anonimno, na primer z gotovino, anonimnim e-denarjem ali produkti e-denarja, za katere velja izjema iz člena 12 Direktive (EU) 2015/849;
  - ii. financiran s plačili, ki jih opravijo neidentificirane tretje osebe;
  - iii. financiran z drugimi produkti e-denarja.
- Uporabnost in možnost pogajanja: produkt

²⁵ Člen 2(2) Direktive 2009/110/ES.

²⁶ Člen 3(4) Direktive 2009/110/ES.

- i. omogoča prenose med osebami;
- ii. je sprejet kot plačilno sredstvo pri številnih trgovcih ali na številnih prodajnih mestih;
- iii. je posebej oblikovan, da bi bil lahko sprejet kot plačilno sredstvo pri trgovcih, ki se ukvarjajo s prodajo blaga in storitev, povezanih z visokim tveganjem finančnega kriminala, na primer spletne igre na srečo;
- iv. se lahko uporablja za čezmejne transakcije ali v različnih jurisdikcijah;
- v. je oblikovan tako, da ga lahko poleg stranke uporabljajo tudi druge osebe, na primeri nekateri kartični produkti partnerjev (vendar ne darilne kartice nizke vrednosti);
- vi. omogoča dvig visokih zneskov gotovine.

117. K zmanjšanju tveganja lahko prispevajo naslednji dejavniki:

- Mejne vrednosti: produkt
  - i. določa nizke omejitve pri vrednosti plačil, polnjenja ali odkupa, vključno z dvigom gotovine (čeprav bi morala podjetja upoštevati, da zgolj nizka mejna vrednost še ni dovolj za zmanjšanje tveganja FT);
  - ii. omejuje število plačil, polnjenj ali odkupov v določenem obdobju, vključno z dvigom gotovine;
  - iii. omejuje znesek sredstev, ki se lahko kadar koli shrani na produktu/računu e-denarja.
- Financiranje: produkt
  - i. zahteva, da se sredstva za nakup ali ponovno polnjenje preverjeno črpajo z računa, ki se vodi na izključno ali skupno ime stranke v kreditni ali finančni instituciji iz EGP.
- Uporabnost in možnost pogajanja: produkt
  - i. ne omogoča dviga gotovine ali ga strogo omejuje;
  - ii. se lahko uporablja samo na domačem trgu;
  - iii. sprejema ga omejeno število trgovcev ali omejeno število prodajnih mest, s poslovanjem katerih je izdajatelj e-denarja seznanjen;
  - iv. je posebej oblikovan tako, da omejuje uporabo pri trgovcih, ki se ukvarjajo s prodajo blaga in storitev, povezanih z visokim tveganjem finančnega kriminala;

- v. se sprejema kot plačilno sredstvo za omejene vrste storitev ali produktov z nizkim tveganjem.

Dejavniki tveganja v zvezi s strankami

118. K povečanju tveganja lahko prispevajo naslednji dejavniki:

- stranka kupi več produktov e-denarja od istega izdajatelja, pogosto ponovno napolni produkt ali opravi več dvigov gotovine v kratkem obdobju in brez gospodarskega namena; če so distributerji (ali zastopniki, ki delujejo kot distributerji) tudi sami pooblašeni subjekti, to velja tudi za produkte e-denarja različnih izdajateljev, ki jih ta isti distributer kupi;
- transakcije stranke so vedno tik pod mejno vrednostjo/mejami transakcije;
- zdi se, da produkt uporablja več ljudi, katerih identiteta izdajatelju ni znana (npr. produkt se uporablja z več naslovov IP istočasno);
- identifikacijski podatki stranke se pogosto spreminjajo, na primer domači naslov ali naslov IP ali povezani bančni računi;
- produkt se ne uporablja za to, za kar je bil oblikovan, na primer uporablja se v tujini, kljub temu da je bil zasnovan kot darilna kartica nakupovalnega središča.

119. K zmanjšanju tveganja lahko prispeva naslednji dejavnik:

- produkt je na voljo samo za določene kategorije strank, na primer za prejemnike socialnih nadomestil ali člane osebja v podjetju, ki te produkte izdaja, da bi pokrila izdatke podjetja.

Dejavniki tveganja, povezani z distribucijskimi potmi

120. K povečanju tveganja lahko prispevajo naslednji dejavniki:

- spletna in neosebna distribucija brez ustreznih zaščitnih ukrepov, kot so elektronski podpisi, dokumenti za elektronsko identifikacijo, ki izpolnjujejo merila, določena v Uredbi (EU) št. 910/2014, in ukrepi proti lažnemu predstavljanju;
- distribucija prek posrednikov, ki sami niso pooblašeni subjekti v skladu z Direktivo (EU) 2015/849 ali nacionalno zakonodajo, kadar je to primerno, pri čemer se izdajatelj e-denarja:
  - i. zanaša, da bo posrednik izpolnil nekatere izmed obveznosti PPDFT izdajatelja e-denarja, in
  - ii. se sam ni prepričal, da posrednik izvaja ustrezne sisteme in kontrole v zvezi s PPDFT;
- segmentacija storitev, tj. zagotavljanje storitev e-denarja s strani več operativno neodvisnih izvajalcev storitev, brez ustreznega nadzora in usklajevanja.

Dejavniki tveganja, povezani z državami, ali geografski dejavniki tveganja²⁷

121. K povečanju tveganja lahko prispevajo naslednji dejavniki:

- prejemnik plačila je v jurisdikciji, povezani z višjim tveganjem PD/FT, ali produkt prejme sredstva, ki izhajajo iz virov v taki jurisdikciji. Podjetja bi morala nameniti posebno pozornost jurisdikcijam, za katere je znano, da zagotavljajo sredstva ali podporo terorističnim dejavnostim ali da v njih delujejo skupine, ki izvajajo teroristična kazniva dejanja, ter jurisdikcijam, ki so predmet finančnih sankcij, embarga ali ukrepov, povezanih s terorizmom, financiranjem terorizma ali širjenjem orožja.

Ukrepi

122. Nacionalna zakonodaja lahko v skladu s členom 12 Direktive (EU) 2015/849 določi izjemo pri identifikaciji in preverjanju identitete stranke in dejanskih lastnikov ter oceni narave in namena poslovnega odnosa za nekatere produkte e-denarja.

123. Podjetja bi morala upoštevati, da izjema na podlagi člena 12 Direktive (EU) 2015/849 ne zajema obveznosti izvajanja stalnega spremljanja transakcij in poslovnega odnosa, niti ne pomeni izjeme pri obveznosti ugotavljanja sumljivih transakcij in poročanja o njih; to pomeni, da bi podjetja morala zagotoviti, da dobijo zadostne informacije o svojih strankah ali vrstah strank, katerim so namenjeni njihovi produkti, da bi lahko izvajali smiselno stalno spremljanje poslovnega odnosa.

124. Primeri sistemov spremljanja, ki bi jih podjetja morala vzpostaviti, vključujejo:

- sisteme spremljanja transakcij, ki odkrivajo anomalije ali sumljive vzorce v ravnanju, vključno z nepričakovano uporabo produkta, za katero ni bil namenjen; podjetja lahko onemogočijo uporabo produkta ročno ali prek komand na čipu, dokler se ne prepriča, da ni več nobenih razlogov za sum;
- sisteme, ki ugotavljajo neujemanja med posredovanimi in odkritimi informacijami, na primer med tistimi, ki jih predloži država izvora, ter elektronsko odkritim naslovom IP;
- sisteme, ki primerjajo posredovane podatke s podatki o drugih poslovnih odnosih in ki lahko prepoznajo vzorce, kot je isti instrument financiranja ali isti kontaktni podatki;
- sisteme, ki ugotavljajo, ali se produkt uporablja pri trgovcih, ki se ukvarjajo s prodajo blaga in storitev, povezanih z višjim tveganjem finančnega kriminala.

Okrepljeno skrbno preverjanje strank

125. Primeri okrepljenih ukrepov skrbnega preverjanja strank, ki bi jih podjetja morala izvajati, vključujejo:

²⁷ Glejte odstavke 22–27 v naslovu II.

- pridobivanje dodatnih informacij o stranki med identifikacijo, kot so informacije o viru sredstev;
- izvajanje dodatnih ukrepov preverjanja iz večjega števila zanesljivih in neodvisnih virov (npr. preverjanje v spletnih zbirkah podatkov), da bi se preverila identiteta stranke ali dejanskega lastnika;
- pridobivanje dodatnih informacij o predvideni naravi poslovnega odnosa, na primer tako, da se strankam postavijo vprašanja o njihovem poslovanju ali jurisdikcijah, v katere nameravajo prenašati e-denar;
- pridobivanje informacij o trgovcu/prejemniku plačila, zlasti kadar ima izdajatelj e-denarja razloge za sum, da se njegovi produkti uporabljajo za nakup nezakonitega blaga ali blaga, za katero velja starostna omejitev;
- preverjanja zlorab identitete, da se zagotovi, da je stranka res tista, za katero se predstavlja;
- izvajanje okrepljenega spremljanja odnosa stranke in posameznih transakcij;
- opredelitev vira in/ali prejemnikov sredstev.

Poenostavljeno skrbno preverjanje strank

126. Podjetja lahko, kolikor to dovoljuje nacionalna zakonodaja, razmislijo o uporabi poenostavljenega skrbnega preverjanja strank za produkte e-denarja z nizkim tveganjem, za katere ne velja izjema iz člena 12 Direktive (EU) 2015/849.

127. Primeri ukrepov poenostavljenega skrbnega preverjanja strank, ki jih podjetja lahko uporabijo v primerih z nizkim tveganjem, kolikor to dovoljuje nacionalna zakonodaja, vključujejo:

- preložitve preverjanja identitete stranke ali dejanskega lastnika na določen kasnejši datum po vzpostavitvi poslovnega odnosa ali dokler se ne preseže določena (nizka) denarna mejna vrednost (kar koli nastopi prej). Denarna mejna vrednost ne bi smela preseči 250 EUR, če se produkt ne more ponovno napolniti ali če se lahko uporablja v drugih jurisdikcijah ali za čezmejne transakcije, oziroma 500 EUR, če to dovoljuje nacionalna zakonodaja (v tem primeru se produkt lahko uporablja samo na domačem trgu);
- preverjanje identitete stranke na podlagi plačila, črpanega na račun v izključnem ali skupnem imenu stranke ali račun, prek katerega se stranki lahko pokaže, da je predmet nadzora kreditne ali finančne institucije, regulirane v državi članici EGP;
- preverjanje identitete na podlagi manj virov;
- preverjanje identitete na podlagi manj zanesljivih virov;
- uporabo drugih načinov preverjanja identitete;

- predvidevanje narave in predvidenega namena poslovnega odnosa, kadar je ta očiten, na primer pri nekaterih darilnih karticah, za katere ne velja izjema v zvezi z zaprto zanko/zaprto mrežo;
- zmanjšanje intenzivnosti spremljanja, dokler se ne doseže določen denarni prag. Ker je stalno spremljanje pomembno sredstvo za pridobivanje večje količine informacij o dejavnikih tveganja pri stranki (glejte zgoraj) med poslovnim odnosom s stranko, bi bilo treba mejno vrednost posameznih transakcij in transakcij, za katere se zdi, da so se v obdobju 12 mesecev povezale, določiti na stopnji, ki jo je podjetje ocenilo kot stopnjo z nizkim tveganjem financiranja terorizma in pranja denarja.

Poglavje 4: Sektorske smernice za subjekte, ki izvajajo denarna nakazila

128. Subjekti, ki izvajajo denarna nakazila, so plačilne institucije, ki so v skladu z Direktivo 2007/64/ES pridobile dovoljenje za zagotavljanje in izvrševanje plačilnih storitev v EU. Podjetja v tem sektorju so raznolika in segajo od posameznih podjetij do izvajalcev znotraj kompleksne verige.
129. Številni subjekti, ki izvajajo denarna nakazila, imajo zastopnike, ki v njihovem imenu izvajajo plačilne storitve. Zastopniki jih pogosto izvajajo kot pomožno storitev poleg glavne dejavnosti in sami niso nujno pooblaščen subjekti na podlagi veljavne zakonodaje o PPFFT, zato je njihovo strokovno znanje na tem področju lahko omejeno.
130. Narava zagotovljenih storitev lahko subjekte, ki izvajajo denarna nakazila, izpostavi tveganju PD/FT. Razlog za to je enostavnost in hitrost transakcij, njihova dosegljivost po vsem svetu in pogost gotovinski značaj. Poleg tega narava te plačilne storitve pomeni tudi, da subjekti, ki izvajajo denarna nakazila, pogosto izvajajo občasne transakcije namesto sklepanja poslovnih odnosov s svojimi strankami, kar pomeni, da lahko le delno poznajo tveganje PD/FT, povezano z njihovo stranko.
131. Subjekti, ki izvajajo denarna nakazila, bi morali upoštevati naslednje dejavnike tveganja in ukrepe poleg tistih, ki so določeni v naslovu II teh smernic.

Dejavniki tveganja

Dejavniki tveganja v zvezi s produkti, storitvami in transakcijami

132. K povečanju tveganja lahko prispevajo naslednji dejavniki:
- produkt omogoča transakcije visoke ali neomejene vrednosti;
  - produkt ali storitev sta dosegljiva po vsem svetu;
  - transakcija je gotovinske narave ali se opravi z anonimnim elektronskim denarjem, vključno s tistim, za katerega velja izjema na podlagi člena 12 Direktive (EU) 2015/849;
  - prenosi se izvedejo med enim ali več plačniki iz različnih držav in lokalnim prejemnikom plačila.
133. K zmanjšanju tveganja lahko prispeva naslednji dejavnik:
- sredstva, ki se uporabljajo pri prenosu, prihajajo z računa, ki se vodi na ime plačnika pri kreditni ali finančni instituciji iz države članice EGP.

Dejavniki tveganja v zvezi s strankami

134. K povečanju tveganja lahko prispevajo naslednji dejavniki:
- poslovna dejavnost stranke:

- i. stranka ima v lasti ali upravlja podjetje, ki ravna z velikimi količinami gotovine.
  - ii. Za podjetje stranke je značilna zapletena lastniška struktura.
- Ravnanje stranke:
    - i. potrebe stranke se morda lahko bolje uresničijo drugje, na primer zato, ker subjekt, ki izvaja denarna nakazila, ni iz istega območja kot stranka ali podjetje stranke.
    - ii. Zdi se, da stranka deluje v imenu druge osebe, na primer nekdo drug nadzoruje stranko ali je prepoznaven zunaj kraja, v katerem je bila opravljena transakcija, ali pa stranka bere navodila iz zapisa.
    - iii. Ravnanje stranke nima nobenega očitnega gospodarskega smisla, na primer stranka brezpogojno sprejme slabši menjalni tečaj ali višje stroške, zahteva transakcijo v valuti, ki ni uradna valuta ali ki ni v splošni uporabi v jurisdikciji stranke in/ali prejemnika, ali zahteva ali zagotavlja visoko količino denarnih enot z nizkimi ali visokimi apoeni.
    - iv. Transakcije stranke so vedno tik pod veljavnimi mejnimi vrednostmi, vključno z mejno vrednostjo za občasne transakcije v okviru skrbnega preverjanja strank iz člena 11(b) Direktive (EU) 2015/849 in mejno vrednostjo v višini 1 000 EUR, določeno v členu 5(2) Uredbe (EU) 2015/847.²⁸ Podjetja bi morala upoštevati, da mejna vrednost iz člena 5(2) Uredbe (EU) 2015/847 velja samo za transakcije, ki se ne opravljajo z gotovino ali anonimnim elektronskim denarjem.
    - v. Stranka uporablja storitev na neobičajen način, na primer denar pošilja sama sebi ali ga prejema od sebe ali ga pošilja takoj po prejetju.
    - vi. Zdi se, da stranka ve zelo malo o prejemniku plačila oziroma da ne želi posredovati informacij o njem.
    - vii. Več strank podjetja prenaša sredstva istemu prejemniku plačila ali pa se zdi, da so informacije o njihovi identiteti enake, na primer naslov ali telefonska številka.
    - viii. K opravljeni transakciji niso priložene zahtevane informacije o plačniku ali prejemniku plačila.
    - ix. Poslani ali prejeti znesek se ne ujema s prihodki stranke (če so znani).

135. K zmanjšanju tveganja lahko prispevajo naslednji dejavniki:

²⁸ Uredba (EU) 2015/847 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015 o o informacijah, ki spremljajo prenose sredstev, in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1781/2006 (Besedilo velja za EGP).

- dolgoletna stranka podjetja, katere preteklo ravnanje ni vzbujalo suma in pri kateri ni nobenih znakov povečanja tveganja PD/FT.
- Preneseni znesek je nizek, vendar pa bi podjetja morala upoštevati, da zgolj nizki zneski niso dovolj za zmanjšanje tveganja FT.

Dejavniki tveganja, povezani z distribucijskimi potmi

136. K povečanju tveganja lahko prispevajo naslednji dejavniki:

- pri instrumentu financiranja ni nobenih omejitev, na primer v primeru gotovine ali plačil s produkti e-denarja, za katere velja izjema iz člena 12 Direktive (EU) 2015/849, elektronskih prenosov ali čekov;
- uporabljena distribucijska pot zagotavlja določeno stopnjo anonimnosti;
- storitev se izvaja v celoti prek spleta brez ustreznih zaščitnih ukrepov;
- denarna nakazila izvajajo zastopniki:
  - i. ki zastopajo več principalov;
  - ii. za katere so značilni nenavadni vzorci v prometu v primerjavi z drugimi zastopniki na podobnih lokacijah, na primer nenavadno visoke ali nizke transakcije, nenavadno visoke gotovinske transakcije ali veliko število transakcij, ki so tik pod mejno vrednostjo skrbnega preverjanja strank, ali ki poslujejo zunaj običajnega delovnega časa;
  - iii. ki opravljajo velik del poslov s plačniki ali prejemniki plačil iz jurisdikcij, povezanih z višjim tveganjem PD/FT;
  - iv. za katere se zdi, da so negotovi glede uporabe politik na področju PPDFT znotraj skupine ali da jih ne uporabljajo dosledno, ali
  - v. ki ne sodijo v finančni sektor in ki opravljajo druge posle v okviru svoje glavne dejavnosti;
- denarna nakazila se izvajajo prek velike mreže zastopnikov v različnih jurisdikcijah;
- denarna nakazila se izvajajo prek zelo kompleksnih plačilnih verig, na primer z velikim številom posrednikov, ki delujejo v različnih jurisdikcijah ali ki omogočajo, da (formalnih in neformalnih) sistemov poravnave ni mogoče izslediti.

137. K zmanjšanju tveganja lahko prispevajo naslednji dejavniki:

- sami zastopniki so regulirane finančne institucije;
- storitev se lahko financira samo s prenosi z računa, ki se vodi na ime stranke v kreditni ali finančni instituciji iz EGP, ali računa, prek katerega se stranki lahko pokaže, da je predmet nadzora.

Dejavniki tveganja, povezani z državami, ali geografski dejavniki tveganja

138. K povečanju tveganja lahko prispevajo naslednji dejavniki:

- plačnik ali prejemnik plačila je v jurisdikciji, ki je povezana z višjim tveganjem PD/FT;
- prejemnik plačila ima bivališče v jurisdikciji, ki nima formalnega bančnega sektorja ali kadar je ta sektor manj razvit, kar pomeni, da se neformalna denarna nakazila, kot je hawala, lahko uporabijo na mestu plačila.

Ukrepi

139. Ker poslovanje številnih subjektov, ki izvajajo denarna nakazila, temelji predvsem na transakcijah, bi podjetja morala razmisliti, katere sisteme spremljanja in kontrole bodo vzpostavila, da bi lahko odkrila poskuse pranja denarja in financiranja terorizma, tudi če so informacije o stranki, ki so jih pridobila na podlagi skrbnega preverjanja strank, osnovne ali pomanjkljive, ker ni sklenjenega nobenega poslovnega odnosa.

140. Podjetja bi morala v vsakem primeru vzpostaviti:

- sisteme za ugotavljanje povezanih transakcij;
- sisteme za ugotavljanje, ali so transakcije različnih strank namenjene sistemu prejemniku plačila;
- sisteme, ki v čim večji meri omogočajo ugotavljanje vira in prejemnikov sredstev;
- sisteme, ki omogočajo popolno sledljivost transakcij in števila izvajalcev, vključenih v plačilno verigo, ter
- sisteme, ki zagotavljajo, da v plačilni verigi lahko posredujejo samo tiste osebe, ki imajo ustrezna pooblastila za izvajanje denarnih nakazil.

141. Če se tveganje, povezano z občasno transakcijo ali poslovnim odnosom, poveča, bi podjetja morala izvajati okrepljene ukrepe skrbnega preverjanja strank v skladu z naslovom II, vključno s povečanim spremljanjem transakcij, kadar je to ustrezno (npr. večja pogostost ali nižja mejna vrednost). V primeru nizkega tveganja, povezanega z občasno transakcijo ali poslovnim odnosom, pa lahko podjetja, kolikor to dovoljuje nacionalna zakonodaja, uporabijo poenostavljene ukrepe skrbnega preverjanja strank v skladu z naslovom II.

Izvajanje storitve prek zastopnikov

142. Subjekti, ki izvajajo denarna nakazila in svoje plačilne storitve izvajajo prek zastopnikov, bi morali svoje zastopnike poznati.²⁹ V okviru tega bi morali vzpostaviti in ohranjati ustrezne politike in postopke z upoštevanjem tveganja, da bi se spopadli s tveganjem sodelovanja ali izkoriščanja njihovih zastopnikov pri PD/FT, vključno z:

²⁹ Člen 19 Direktive (EU) 2366/2015.

- identifikacijo osebe, ki ima lastnega zastopnika ali nadzor nad zastopnikom, pri čemer je zastopnik pravna oseba, da bi se subjekt, ki izvaja denarna nakazila, prepričal, da se tveganje PD/FT, ki mu je izpostavljen zaradi izvajanja storitev prek zastopnika, ni povečalo;
- pridobivanjem dokazov v skladu s členom 19(1)(c) Direktive (EU) 2015/2366, ki potrjujejo, da so direktorji in druge osebe, odgovorne za vodenje del zastopnika, ustrezne in primerne osebe, pri čemer se med drugim upošteva njihova poštenost, integriteta in ugled. Vsaka poizvedba, ki jo opravi subjekt, ki izvaja denarna nakazila, bi morala biti sorazmerna z naravo, kompleksnostjo in stopnjo inherentnega tveganja PD/FT pri plačilnih storitvah, ki jih izvaja zastopnik, in bi lahko temeljila na postopkih skrbnega preverjanja strank, ki jih ta subjekt izvaja;
- izvajanje razumnih ukrepov, da bi se prepričali, da so notranje kontrole zastopnika na področju PPDFT ustrezne in da bodo ostale ustrezne skozi ves posloven odnos z agencijo, na primer s spremljanjem vzorca transakcij zastopnika ali pregledovanjem kontrol, ki jih zastopnik izvaja, na kraju samem. Kadar se notranje kontrole zastopnika na področju PPDFT razlikujejo od kontrol subjekta, ki izvaja denarna nakazila, na primer zato, ker zastopnik zastopa več principalov ali ker je sam pooblaščen oseba v skladu z veljavno zakonodajo o PPDFT, bi ta subjekt moral oceniti in obvladati tveganje vpliva teh razlik na to, kako sam spoštuje zahteve glede PPDFT ali kako jih spoštuje zastopnik;
- zagotavljanje usposabljanja na področju PPDFT zastopnikom, da bi slednji lahko ustrezno razumeli zadevna tveganja PD/FT in kakovost kontrol na področju PPDFT, ki jo pričakuje subjekt, ki izvaja denarna nakazila.

Poglavje 5: Sektorske smernice za upravljanje premoženja

143. Upravljanje premoženja je zagotavljanje bančnih in drugih finančnih storitev premožnim posameznikom ter njihovim družinam ali podjetjem. Znano je tudi kot zasebno bančništvo. Stranke podjetij za upravljanje premoženja lahko od oseba za upravljanje odnosov pričakujejo izvajanje prilagojenih storitev, ki na primer zajemajo bančne storitve (npr. tekoče račune, hipoteke in menjavo tujih valut), upravljanje naložb in svetovanje, fiduciarne storitve, varno hrambo, zavarovanja, storitve upravljanja naložb in skladov premožnejših družin, davno načrtovanje in načrtovanje nepremičnin ter povezane storitve, vključno s pravno podporo.
144. Za številne elemente, ki so običajno povezani z upravljanjem premoženja, kot so premožne in vplivne stranke, transakcije in portfelji zelo visokih vrednosti, kompleksni produkti in storitve, vključno s prilagojenimi naložbenimi produkti, in pričakovano varovanje tajnosti ter diskretnost, je značilno višje tveganje pranja denarja v primerjavi s tistimi, ki so običajno prisotni pri bančnem poslovanju s prebivalstvom. Storitve podjetij za upravljanje premoženja so lahko še posebej dovzetne za zlorabe s strani strank, ki želijo prikriti vir svojih sredstev ali se na primer izogniti davkom v svoji jurisdikciji.
145. Podjetja v tem sektorju bi morala upoštevati naslednje dejavnike tveganja in ukrepe poleg tistih, ki so določeni v naslovu II teh smernic. V tem okviru so lahko ustrezne tudi sektorske smernice iz poglavij 2, 7 in 9 naslova III.

Dejavniki tveganja

Dejavniki tveganja v zvezi s produkti, storitvami in transakcijami

146. K povečanju tveganja lahko prispevajo naslednji dejavniki:
- stranke, ki zahtevajo večje zneske gotovine ali druga fizična sredstva za ohranjanje vrednosti, kot so plemenite kovine;
  - transakcije zelo velikih vrednosti;
  - finančne ureditve, ki vključujejo jurisdikcije, povezane z višjim tveganjem PD/FT (podjetja bi morala nameniti posebno pozornost državam, za katere je značilna kultura bančne tajnosti ali ki ne spoštujejo mednarodnih standardov na področju davčne preglednosti);³⁰
  - posojila (vključno s hipotekami), zavarovana z določeno vrednostjo sredstev v drugih jurisdikcijah, zlasti v državah, v katerih je težko določiti, ali ima stranka legitimno pravico do poročstva, ali kadar je težko preveriti identiteto strank, ki nastopajo kot porok za posojilo;
  - uporaba kompleksnih struktur poslovanja, kot so skladi in zasebni naložbeni instrumenti, zlasti če je identiteta končnega dejanskega lastnika morda nejasna;

³⁰ Glejte tudi odstavek 26 v naslovu II.

- poslovanje, ki se izvaja v več državah, zlasti če vključuje več izvajalcev finančnih storitev;
- čezmejne ureditve, pri katerih se sredstva položijo ali se z njimi upravlja v drugi finančni instituciji, ki sodi v isto finančno skupino ali je zunaj nje, zlasti če ima druga finančna institucija sedež v jurisdikciji, povezani z višjim tveganjem PD/FT. Podjetja bi morala nameniti posebno pozornost jurisdikcijam z višjimi stopnjami predhodnih kaznivih dejanj, šibko ureditvijo na področju PPDFT ali nizkimi standardi na področju davčne preglednosti.

Dejavniki tveganja v zvezi s strankami

147. K povečanju tveganja lahko prispevajo naslednji dejavniki:

- stranke, katerih prihodek in/ali premoženje izvira iz sektorjev z visokim tveganjem, kot so proizvodnja orožja, ekstraktivne industrije, gradbeništvo, igre na srečo ali zasebne vojaške službe;
- stranke, proti katerim so bile podane verodostojne obtožbe zaradi kršitev;
- stranke, ki pričakujejo nenavadno visoke stopnje zaupnosti ali diskretnosti;
- stranke, pri katerih je zaradi njihovega načina potrošnje ali izvajanja transakcij težko opredeliti „običajne“ ali pričakovane vzorce ravnanja;
- zelo premožne in vplivne stranke, vključno z zelo prepoznavnimi strankami, strankami, ki so nerezidenti, ter politično izpostavljenimi osebami. Če je stranka ali njen dejanski lastnik politično izpostavljena oseba, morajo podjetja v skladu s členi 18 do 22 Direktive (EU) 2015/849 vedno izvajati okrepljeno skrbno preverjanje strank;
- stranka zahteva, da podjetje omogoči stranki lažji dostop do produkta ali storitve tretje osebe brez jasne poslovne ali gospodarske utemeljitve.

Dejavniki tveganja, povezani z državami, ali geografski dejavniki tveganja³¹

148. K povečanju tveganja lahko prispevajo naslednji dejavniki:

- poslovanje se izvaja v državah, za katere je značilna kultura bančne tajnosti ali ki ne spoštujejo mednarodne standarde na področju davčne preglednosti;
- stranka živi v jurisdikciji, povezani z višjim tveganjem PD/FT, ali sredstva stranke izvirajo iz dejavnosti, ki se izvaja v tej jurisdikciji.

Ukrepi

149. Ključno vlogo pri oceni tveganja bi moral imeti član osebja, ki je zadolžen za vodenje odnosov podjetja za upravljanje premoženja s stranko (vodja odnosa). Tesni stik vodje odnosa s stranko omogoča lažje zbiranje informacij, ki oblikujejo celovitejšo podobo o namenu in naravi poslovanja stranke, ki se razvija (npr. poznavanje vira premoženja stranke, zakaj so

³¹ Glejte tudi naslov II.

kompleksni ali nenavadni dogovori lahko kljub temu pristni in legitimni ali zakaj bi bila ustrezna dodatna varnost). Ta tesni stik pa lahko pripelje tudi do konflikta interesov, če se vodja odnosa preveč zbliža s stranko, kar gre na škodo prizadevanjem podjetja pri obvladovanju tveganja finančnega kriminala. Zato je primeren tudi neodvisni nadzor nad ocenjevanjem tveganja, ki ga na primer izvajata oddelek za skladnost in višje vodstvo.

Okrepljeno skrbno preverjanje strank

150. V primerih z visokim tveganjem so lahko primerni naslednji okrepljeni ukrepi skrbnega preverjanja strank:

- pridobivanje in preverjanje večje količine informacij o strankah kot v primerih z običajnim tveganjem ter redno pregledovanje in posodabljanje teh informacij in kadar to zahtevajo bistvene spremembe profila stranke. Podjetja bi morala izvajati preglede z upoštevanjem tveganja, pri čemer je treba pri strankah z višjim tveganjem to opraviti najmanj enkrat letno, vendar tudi pogosteje, če je to potrebno zaradi tveganja. Ti postopki lahko vključujejo beleženje morebitnih obiskov v prostorih stranke, bodisi pri njih doma ali v podjetju, vključno z vsemi spremembami njenega profila ali drugimi informacijami, ki lahko vplivajo na oceno tveganja, ki je potrebna zaradi teh obiskov;
- opredelitev vira premoženja in sredstev: če je tveganje izredno visoko in/ali če podjetje dvomi v legitimnost vira teh sredstev, je preverjanje vira premoženja in sredstev lahko edino ustrezno orodje za blažitev tveganja. Vir sredstev ali premoženja je mogoče preveriti med drugim tudi s pomočjo:
  - i. izvirnika ali overjene kopije zadnje plačilne liste;
  - ii. pisnega potrdila letne plače, ki ga podpiše delodajalec;
  - iii. izvirnika ali overjene kopije pogodbe o prodaji na primer naložb ali podjetja;
  - iv. pisnega potrdila o prodaji, ki ga podpiše odvetnik;
  - v. izvirnika ali overjene kopije oporoke ali sklepa o veljavnosti;
  - vi. pisnega potrdila o dediščini, ki ga podpiše odvetnik, skrbnik ali izvršitelj;
  - vii. iskanja registracije podjetja na spletu, da se potrdi prodaja podjetja;
- opredelitev prejemnikov sredstev;
- izvajanje strožjega nadzora in skrbnega preverjanja poslovnih odnosov, ki bi bili običajni pri izvajanju finančnih storitev, kot je bančno poslovanje s prebivalstvom ali upravljanje naložb;
- izvajanje neodvisnega notranjega pregleda in, kadar je primerno, pridobitev odobritve višjega vodstva glede novih in obstoječih strank z upoštevanjem tveganja;

- redno spremljanje transakcij, po potrebi vključno s pregledom vsake transakcije v trenutku, ko se izvede, da bi se zaznala nenavadna ali sumljiva dejavnost. To lahko vključuje ukrepe, s katerimi se ugotovi, ali se kar koli izmed naslednjega ne ujema s profilom tveganosti poslovanja:
  - i. prenosi (gotovine, naložb ali drugih sredstev);
  - ii. uporaba elektronskih prenosov;
  - iii. bistvene spremembe dejavnosti;
  - iv. transakcije, ki vključujejo jurisdikcije, povezane z višjim tveganjem PD/FT.

Ukrepi spremljanja lahko vključujejo uporabo mejnih vrednosti in ustrezne postopke pregledovanja, s pomočjo katerih nenavadna ravnanja nemudoma pregleda osebje, zadolženo za vodenje odnosa, službe za varovanje zakonitosti poslovanja ali višje vodstvo;

- spremljanje javnih poročil ali drugih virov informacij, da se ugotovijo informacije, ki se nanašajo na stranke ali njihove družabnike, podjetja, s katerimi so povezane, potencialne cilje prevzemov ali tretje upravičence, ki jim stranka posreduje plačila;
- zagotavljanje, da z gotovino ali drugimi fizičnimi sredstvi za ohranjanje vrednosti (npr. potovalnimi čeki) ravna samo uslužbenci na bančnih okencih in nikoli vodje odnosov;
- zagotavljanje, da je podjetje prepričano, da stranka uporablja kompleksne poslovne strukture, kot so skladi in zasebni naložbeni instrumenti, za legitimne in pristne namene in da je znana identiteta končnega dejanskega lastnika.

Poenostavljeno skrbno preverjanje strank

151. Poenostavljeno skrbno preverjanje ni ustrezno v okviru upravljanja premoženja.

Poglavje 6: Sektorske smernice za ponudnike trgovskega bančništva

152. Trgovsko bančništvo pomeni upravljanje plačil za zagotavljanje lažjega pretoka blaga (in izvajanja storitev) bodisi na domačem trgu ali v tujini. Pri mednarodni odpremi blaga uvoznik tvega, da blago ne bo prispelo, medtem ko se izvoznik lahko sprašuje, ali bo prejel plačilo. Da bi se te nevarnosti zmanjšale, številni instrumenti trgovskega bančništva v transakcije vključujejo banke.

153. Trgovsko bančništvo ima lahko različne oblike. Te vključujejo:

- transakcije „na odprt račun“: gre za transakcije, pri katerih kupec izvrši plačilo šele, ko prejme blago. To je najpogostejši način financiranja trgovine, vendar banke, ki izvršijo prenos sredstev, pogosto ne poznajo osnovne narave trgovinske transakcije. Banke bi morale preučiti smernice iz naslova II, da bi obvladale tveganje, povezano s takšnimi transakcijami;
- dokumentarne akreditive: gre za finančni instrument, ki ga izda banka in ki zagotavlja plačilo imenovanemu upravičencu (običajno izvozniku) na podlagi predložitve določenih „skladnih“ dokumentov, določenih v kreditnih pogojih (npr. dokaz, da je bilo blago poslano);
- dokumentarni inkaso: gre za postopek, s katerim „inkasna“ banka prejme plačilo ali sprejeti nalog za plačilo od uvoznika blaga in ga nato posreduje izvozniku. V zameno izroči uvozniku ustrezne dokumente o prodaji (ki jih prejme od izvoznika).

154. Drugi produkti trgovskega bančništva, kot so „forfetiranje“ (posel prodaje izvoznih terjatev banki skupaj s sredstvi zavarovanja) ali strukturirano financiranje, ali večje dejavnosti, kot je projektno financiranje, ne sodijo na področje uporabe teh sektorskih smernic. Banke, ki nudijo te produkte, bi morale upoštevati splošne smernice iz naslova II.

155. Trgovsko financiranje se lahko zlorabi za pranje denarja ali financiranje terorizma. Kupec in prodajalec lahko na primer skleneta skrivni dogovor o napačnem predstavljanju cene, vrste, kakovosti ali količine blaga, da bi prenesla sredstva ali določeno vrednost med državami.

156. Mednarodna trgovinska zbornica je razvila standarde, ki urejajo uporabo dokumentarnih akreditivov in dokumentarnega inkasa, vendar ne obravnavajo vprašanj, povezanih s finančnim kriminalom.³² Banke bi morale upoštevati, da ti standardi nimajo pravnega učinka in da njihova uporaba ne pomeni, da bankam ni treba izpolnjevati svojih pravih in regulativnih obveznosti na področju PPDF.

157. Podjetja v tem sektorju bi morala upoštevati naslednje dejavnike tveganja in ukrepe poleg tistih, ki so določeni v naslovu II teh smernic. V tem okviru so lahko ustrezne tudi sektorske smernice iz poglavja 1 naslova III.

³² Enotna pravila in običaji za dokumentarne akreditive (UCP 600) in Enotna pravila za inkaso (URC 522).

Dejavniki tveganja

158. Banke, ki so stranke v transakcijah trgovskega bančništva, imajo pogosto dostop samo do delnih informacij o transakciji in drugih strankah v njej. Trgovinska dokumentacija je lahko različna, banke pa nimajo nujno strokovnega znanja o različnih vrstah take dokumentacije, ki jo prejmejo. Zato sta lahko ugotavljanje in ocena tveganja PD/FT zahtevna.

159. Banke bi kljub temu morale smiselno in na podlagi strokovne presoje oceniti obseg, v katerem bi informacije in dokumentacija lahko bile razlog za zaskrbljenost ali sum v zvezi s PD/FT.

160. Banke bi morale v čim večji možni meri upoštevati naslednje dejavnike tveganja:

Dejavniki tveganja v zvezi s transakcijami

161. K povečanju tveganja lahko prispevajo naslednji dejavniki:

- transakcije so nenavadno velike v primerjavi s tem, kar je znano o prejšnji trgovinski dejavnosti stranke;
- transakcija je zelo strukturirana, razdrobljena ali kompleksna, vključuje več strank brez očitne legitimne utemeljitve;
- v primerih, v katerih bi se pričakovala uporaba izvirkov dokumentov, se brez razumnega pojasnila uporabljajo njihove kopije;
- v dokumentaciji obstajajo bistvena razhajanja, na primer med opisom blaga v ključnih dokumentih (npr. računih in prevoznih dokumentih) ter dejansko pošiljko, kolikor je ta znana;
- vrsta, količina in vrednost blaga niso skladni z informacijami, ki jih ima banka o poslovanju kupca;
- blago, s katerim se trguje, je izpostavljeno višjemu tveganju pranja denarja, na primer določeni proizvodi, katerih cena lahko bistveno niha, zaradi česar je težko odkriti lažne cene;
- blago, s katerim se trguje, potrebuje izvozna dovoljenja;
- trgovinska dokumentacija ni skladna z veljavnimi predpisi in standardi;
- cena na enoto se zdi nenavadna glede na informacije, ki jih banka ima o blagu in trgovini;
- transakcija je drugače nenavadna, na primer dokumentarni akreditivi se pogosto spreminjajo brez jasne utemeljitve ali pa se blago odpremi prek druge jurisdikcije brez očitnega komercialnega razloga.

162. K zmanjšanju tveganja lahko prispevajo naslednji dejavniki:

- neodvisni inšpektorji so preverili kakovost in količino blaga;

- transakcije vključujejo določene nasprotne stranke z dokazili o preteklih transakcijah med njimi; opravljeno je bilo tudi skrbno preverjanje.

Dejavniki tveganja v zvezi s strankami

163. K povečanju tveganja lahko prispevajo naslednji dejavniki:

- transakcije in/ali udeležene stranke niso v skladu z informacijami, ki jih banke imajo o predhodni dejavnosti ali poslovnem področju stranke (npr. odpremljeno blago ali odpremljene količine niso skladne z informacijami o poslovanju uvoznika ali izvoznika);
- obstajajo znaki, da med kupcem in prodajalcem obstaja skrivni dogovor, na primer:
  - i. kupec in prodajalec sta pod nadzorom iste osebe;
  - ii. podjetji, ki trgujeta med sabo, sta na istem naslovu, posredujeta samo naslov registriranega zastopnika ali pa obstajajo druge neskladnosti v zvezi z naslovom;
  - iii. kupec je pripravljen ali želi sprejeti neujemanja v dokumentaciji oziroma jih ni pripravljen ali jih ne želi dopustiti;
- stranka ne more ali ne želi zagotoviti ustrezne dokumentacije v podporo transakciji;
- kupec izvaja storitev prek zastopnikov ali tretjih oseb.

164. K zmanjšanju tveganja lahko prispevajo naslednji dejavniki:

- stranka je obstoječa stranka, katere poslovanje je znano banki, transakcija pa je v skladu s tem poslovanjem;
- stranka kotira na borzi, zahteve po razkritju so podobne zahtevam EU.

Dejavniki tveganja, povezani z državami, ali geografski dejavniki tveganja

165. K povečanju tveganja lahko prispevajo naslednji dejavniki:

- država, povezana s transakcijo (vključno z državo, iz katere prihaja blago, v katero je blago namenjeno ali skozi katero blago potuje, ali država, v kateri ima sedež katera koli od strank v transakciji) ima vzpostavljen nadzor nad valutno menjavo. S tem se poveča tveganje, da je resnični namen transakcije izvoz valute, kar je v nasprotju z lokalno zakonodajo;
- država, povezana s transakcijo, ima višjo stopnjo predhodnih kaznivih dejanj (npr. kaznivih dejanj, povezanih s trgovino z mamili, tihotapljenjem ali ponarejanjem) ali območja proste trgovine.

166. K zmanjšanju tveganja lahko prispevajo naslednji dejavniki:

- trgovina se izvaja znotraj EU/EGP;

- države, povezane s transakcijo, imajo vzpostavljeno ureditev v zvezi s PPDF, ki ni nič manj stroga od tiste, ki jo zahteva Direktiva (EU) 2015/849, povezane pa so z nizko stopnjo predhodnih kaznivih dejanj.

Ukrepi

167. Banke morajo opraviti skrbno preverjanje strank pri osebi, ki pošlje naročilo. V praksi bo večina bank samo sprejela naročilo od obstoječih strank, pri samem skrbnem preverjanju pa lahko pomaga širši poslovni odnos, ki ga je banka sklenila s stranko.
168. Če banka zagotavlja stranki storitve trgovskega bančništva, bi morala v okviru svojega postopka skrbnega preverjanja stranke sprejeti ukrepe, ki bi ji pomagali, da se bolje seznanila s poslovanjem njene stranke. Primeri vrste informacij, ki bi jih banke lahko pridobile, vključujejo države, s katerimi stranka trguje, katere trgovske poti se uporabljajo, s katerimi vrstami blaga se trguje, s kom posluje stranka (s kupci, dobavitelji itd.), ali stranka izvaja svoje storitve prek zastopnikov ali tretjih oseb in, če je odgovor pritrdilen, kje je njihov sedež. To bi bankam moralo pomagati, da se bolje seznanijo s stranko in odkrijejo nenavadne ali sumljive transakcije.
169. Če je banka korespondent, mora opraviti skrbno preverjanje pri respondentu. Korespondenčne stranke bi morale upoštevati smernice o korespondenčnem bančništvu iz poglavja 1 naslova III.

Okrepljeno skrbno preverjanje strank

170. V primerih z višjim tveganjem morajo banke izvajati okrepljene ukrepe skrbnega preverjanja strank. Banke bi zato morale razmisliti o tem, ali bi bilo ustrezno opraviti temeljitejše skrbno preverjanje pri sami transakciji in drugih strankah v transakciji (vključno z osebami, ki niso stranke).
171. Preverjanje pri drugih strankah v transakciji lahko vključuje:
- izvajanje ukrepov, da bi se bolje seznanili z lastništvom ali ozadjem drugih strank v transakciji, zlasti kadar imajo sedež v jurisdikciji, povezani z višjim tveganjem PD/FT ali kadar ravna z vrstami blaga, ki pomeni visoko tveganje. Ti ukrepi lahko vključujejo preverjanje registrov podjetij in virov informacij tretjih oseb ter iskanje v odprtih spletnih virih;
  - pridobivanje več informacij o finančnem položaju udeleženih strank.
172. Preverjanje transakcij lahko vključujejo:
- preverjanje prek tretjih oseb ali odprtih virov podatkov, na primer pomorskega urada (za opozorila, tovarne liste, preverjanje odpreme in cen) ali storitve prevoznikov za brezplačno sledenje zabojnikom, da se preverijo posredovane informacije in ugotovi, ali je namen transakcije legitimen;

- strokovno presojo o tem, ali so cene blaga komercialno smiselne, zlasti kadar se trguje z vrstami blaga, za katere je mogoče pridobiti zanesljive in posodobljene informacije o cenah;
- preverjanje, da sta teža in količina blaga skladna z metodo odpreme.

173. Ker so dokumentirani akreditivi in dokumentirani inkaso v veliki meri na voljo v papirni obliki in ker so k njim priloženi trgovinski dokumenti (npr. računi, tovorni listi in sezname ladijskega blaga), samodejno spremljanje transakcije morda ne bo izvedljivo. Banka, ki opravi transakcijo, bi morala oceniti skladnost teh dokumentov s pogoji trgovinske transakcije, in od osebja zahtevati, da na podlagi strokovnega znanja in presoje preučijo, ali kakršne koli nenavadne lastnosti upravičujejo uporabo okrepljenih ukrepov skrbnega preverjanja strank oziroma vzbujajo sum PD/FT.³³

Poenostavljeno skrbno preverjanje strank

174. Preverjanja, ki jih banke redno izvajajo, da bi odkrile goljufije in zagotovile skladnost transakcij s standardi, ki jih določa Mednarodna trgovinska zbornica, pomenijo, da v praksi ne bodo izvajale poenostavljenih ukrepov skrbnega preverjanja strank, tudi če gre za primere z nižjim tveganjem.

---

³³ Banke rutinsko preverjajo dokumente, da bi odkrile poskuse goljufanja banke ali njenih strank. To je ključni del storitve, ki jo zagotavlja banka, ki nudi trgovinsko bančništvo. Banke imajo lahko možnost, da nadgradijo obstoječe kontrole, da bi izpolnile svoje obveznosti na področju PPFFT.

Poglavje 7: Sektorske smernice za življenjske zavarovalnice

175. Namen produktov življenjskega zavarovanja je finančno zaščititi zavarovalca pred tveganjem negotovega prihodnjega dogodka, kot je smrt, bolezen ali poraba prihrankov v pokoju (tveganje dolgoživosti). Zaščito zagotovi zavarovatelj, ki združi finančna tveganja, s katerimi se spopadajo številni različni zavarovalci. Produkti življenjskega zavarovanja se lahko kupijo tudi kot naložbeni produkti ali za namene pokojnine.
176. Produkti življenjskega zavarovanja se prek različnih distribucijskih poti zagotovijo strankam, ki so lahko fizične ali pravne osebe ali pravne ureditve. Zavarovalni upravičenec je lahko imetnik police ali imenovana ali določena tretja oseba; upravičenec se lahko tudi spremeni v času trajanja zavarovalne pogodbe in prvotni upravičenec ne koristi nobenih ugodnosti.
177. Večina produktov življenjskega zavarovanja je dolgoročnih, nekateri pa se izplačajo samo v primeru preverljivega dogodka, kot je smrt ali upokojitev. To pomeni, da mnogi od njih niso zadosti prožni, da bi lahko pomenili prvi instrument izbire za osebe, ki se ukvarjajo s pranjem denarja. Vendar pa tako kot pri drugih produktih finančnih storitev tudi tukaj obstaja tveganje, da bi sredstva, ki se uporabijo za nakup življenjskega zavarovanja, lahko pomenila premoženjsko korist.
178. Podjetja v tem sektorju bi morala upoštevati naslednje dejavnike tveganja in ukrepe poleg tistih, ki so določeni v naslovu II teh smernic. V tem okviru so lahko ustrezne tudi sektorske smernice iz poglavij 5 in 9 naslova III. V primeru posrednikov so ustrezni dejavniki tveganja, povezani z distribucijsko potjo, ki so določeni v odstavkih 32–33 naslova II.
179. Te smernice so lahko uporabne tudi za posrednike.

Dejavniki tveganja

Dejavniki tveganja v zvezi s produkti, storitvami in transakcijami

180. K povečanju tveganja lahko prispevajo naslednji dejavniki:
- prožnost plačil, na primer produkt omogoča:
    - i. izplačila, ki jih opravijo neidentificirane tretje osebe;
    - ii. izplačila premij visoke ali neomejene vrednosti, preplačila ali velike količine izplačil premij nizke vrednosti;
    - iii. gotovinska izplačila;
  - enostaven dostop do zbranih sredstev, na primer produkt omogoča delne dvige ali zgodnji odkup v katerem koli trenutku z omejenimi stroški ali taksami;
  - možnost pogajanja, na primer produkt je lahko:
    - i. na voljo na sekundarnem trgu,

ii. uporabljen kot zavarovanje za posojilo;

- anonimnost, na primer produkt olajšuje ali omogoča ohranjanje anonimnosti stranke.

181. Dejavniki, ki lahko prispevajo k zmanjšanju tveganja, vključujejo: Produkt:

- se izplača samo na podlagi vnaprej opredeljenega dogodka, na primer smrti, ali na določen datum, na primer v primeru polic kreditnih življenjskih zavarovanj, ki krijejo potrošniška in hipotekarna posojila in se izplačajo samo v primeru smrti zavarovalca;
- nima nobene odkupne vrednosti;
- nima nobenega naložbenega elementa;
- nima nobene možnosti za odplačevanje s strani tretje osebe;
- zahteva, da se celotna naložba zmanjša na najnižjo vrednost;
- je polica življenjskega zavarovanja z nizko premijo;
- omogoča samo redna plačila premije v nizki vrednosti, na primer brez preplačil;
- je dostopen samo prek delodajalcev, na primer pokojninska ali podobna shema, ki zaposlenim zagotavlja pokojnine, kadar se prispevki odštejejo od plač in pravila sheme ne dovoljujejo pripisovanje obresti osebi, vključeni v shemo;
- ne omogoča izplačil po izteku kratkega ali srednje dolgega obdobja, na primer pri pokojninskih shemah brez možnosti zgodnjega odkupa;
- se ne more uporabiti kot sredstvo zavarovanja;
- ne omogoča gotovinskih plačil;
- določa pogoje, ki morajo biti izpolnjeni, da bi bilo mogoče koristiti davčno olajšavo.

Dejavniki tveganja, povezani s strankami in upravičenci

182. K povečanju tveganja lahko prispevajo naslednji dejavniki:

- Značilnost stranke, na primer:
  - i. pravna oseba, katere struktura otežuje identifikacijo dejanskega lastnika;
  - ii. stranka ali dejanski lastnik stranke je politično izpostavljena oseba;
  - iii. upravičenec politike ali dejanski lastnik tega upravičenca je politično izpostavljena oseba;
  - iv. starost stranke je nenavadna za vrsto zahtevanega produkta (npr. stranka je zelo mlada ali zelo stara);
  - v. pogodba ne ustreza premoženjskemu stanju stranke;

- vi. dokaj verjetno je, da so poklic ali dejavnosti stranke povezani s pranjem denarja, na primer zato, ker je znano, da so zelo gotovinsko intenzivni ali izpostavljeni visokemu tveganju korupcije;
  - vii. stranko vpiše „nadzornik“, kot je fiduciarno podjetje, ki deluje v imenu stranke;
  - viii. imetnik police in/ali pogodbeni upravičenec je podjetje z zastopniki delničarjev in/ali prinosnimi delnicami.
- Ravnanje stranke:
    - i. V zvezi s pogodbo, na primer:
      - a. stranka pogosto prenaša pogodbo drugemu zavarovatelju;
      - b. pogosti in nepojasneni odkupi, zlasti kadar se povračilo izvede na različne bančne račune;
      - c. stranka pogosto ali nepričakovano uporablja določbe „free look“/obdobje za razmislek, zlasti kadar se povračilo izplača navidezno nepovezani tretji osebi;³⁴
      - d. stranka ustvari visoke stroške z zahtevo zgodnjega prenehanja produkta;
      - e. stranka prenese pogodbo na navidezno nepovezano tretjo osebo;
      - f. zahteva stranke za spremembo ali povečanje zavarovalne vsote in/ali plačila premije je nenavadna ali pretirana;
    - ii. v zvezi z upravičencem, na primer:
      - a. zavarovatelj je seznanjen s spremembo upravičenca samo, ko se vloži zahteva;
      - b. stranka spremeni klavzulo o upravičenosti in imenuje navidezno nepovezano tretjo osebo;
      - c. zavarovatelj, stranka, dejanski lastnik, upravičenec ali dejanski lastnik upravičenca so v različnih jurisdikcijah;
    - iii. v zvezi s plačili, na primer:
      - a. stranka uporablja nenavadne načine plačila, na primer gotovino ali strukturirane denarne instrumente ali druge oblike plačilnih instrumentov, ki omogočajo anonimnost;

³⁴ Določba „free look“ je pogodbena določba, ki je pogosto obvezna na podlagi lokalne zakonodaje in omogoča imetniku police življenjskega zavarovanja ali rentniku z rentno pogodbo določeno število dni za preučitev pogodbe in njeno vrnitev, pri čemer prejme celotno povračilo.

- b. plačila z različnih bančnih računov brez pojasnila;
- c. plačila z bank, ki nimajo sedeža v državi prebivališča stranke;
- d. stranka izvaja pogosta preplačila ali preplačila visokih vrednosti, kadar se to ne pričakuje;
- e. plačila izvajajo nepovezane tretje osebe;
- f. dodatni višji prispevek k pokojninskemu načrtu pred upokojitvijo.

183. K zmanjšanju tveganja lahko prispevajo naslednji dejavniki:

V primeru življenjskega zavarovanja v lasti družbe, je stranka:

- kreditna ali finančna institucija, za katero veljajo zahteve v zvezi z bojem proti pranju denarja in financiranju terorizma in ki je predmet nadzora skladnosti s temi zahtevami na način, ki ga določa Direktiva (EU) 2015/849;
- javno podjetje, ki kotira na borzi in za katerega veljajo regulatorne zahteve v zvezi z razkritjem (bodisi na podlagi pravil borze ali zakonodaje ali izvršilnih sredstev), ki so določene, da bi se zagotovila ustrezna preglednost dejanskega lastništva ali podružnice takega podjetja v večinski lasti;
- javna uprava ali javno podjetje iz jurisdikcije EGP.

Dejavniki tveganja, povezani z distribucijskimi potmi

184. K povečanju tveganja lahko prispevajo naslednji dejavniki:

- neosebna prodaja, na primer prek spleta, pošte ali telefona, brez ustreznih zaščitnih ukrepov, kot so elektronski podpisi ali elektronski identifikacijski dokumenti, ki so v skladu z Uredbo (EU) št. 910/2014;
- dolge verige posrednikov;
- posrednik izvaja storitev v nenavadnih okoliščinah (npr. nepojasnjena geografska razdalja).

185. K zmanjšanju tveganja lahko prispevajo naslednji dejavniki:

- zavarovatelj dobro pozna posrednike in je prepričan, da slednji izvaja ukrepe skrbnega preverjanja strank, ki so skladni s tveganjem, povezanim z odnosom, ter z ukrepi, ki jih zahteva Direktiva (EU) 2015/849;
- produkt je na voljo samo zaposlenim v določenih podjetjih, ki so sklenila pogodbo z zavarovateljem, da bi svojim zaposlenim zagotovila življenjsko zavarovanje, na primer v okviru svežnja ugodnosti.

Dejavniki tveganja, povezani z državami, ali geografski dejavniki tveganja

186. K povečanju tveganja lahko prispevajo naslednji dejavniki:

- zavarovatelj, stranka, dejanski lastnik, upravičenec ali dejanski lastnik upravičenca ima sedež v jurisdikciji, povezani z višjim tveganjem PD/FT, ali je s tako jurisdikcijo povezan. Podjetja bi morala nameniti posebno pozornost jurisdikcijam brez učinkovitega nadzora na področju PPDFT;
- premije se plačujejo prek računov pri finančnih institucijah s sedežem v jurisdikcijah, ki so povezane z višjim tveganjem PD/FT. Podjetja bi morala nameniti posebno pozornost jurisdikcijam brez učinkovitega nadzora na področju PPDFT;
- posrednik ima sedež v jurisdikciji, ki je povezana z višjim tveganjem PD/FT, ali je s to jurisdikcijo povezan. Podjetja bi morala nameniti posebno pozornost jurisdikcijam brez učinkovitega nadzora na področju PPDFT;

187. K zmanjšanju tveganja lahko prispevajo naslednji dejavniki:

- na podlagi verodostojnih virov, kot so vzajemne ocene ali podrobna poročila o oceni, se ugotovi, da imajo države vzpostavljene učinkovite sisteme za PPDFT;
- na podlagi verodostojnih virov se ugotovi, da imajo države nizko stopnjo korupcije in drugih kaznivih dejanj.

Ukrepi

188. Člen 13(5) Direktive (EU) 2015/849 določa, da morajo podjetja za namene poslovnega življenjskega zavarovanja izvajati ukrepe skrbnega preverjanja strank v zvezi s stranko in dejanskim lastnikom ter tudi upravičenci, takoj ko so ti identificirani ali določeni. To pomeni, da bi podjetja morala:

- pridobiti ime upravičenca, kadar je kot upravičenec identificirana bodisi fizična ali pravna oseba ali ureditev, ali
- pridobiti zadostne informacije, da bi se prepričala, da se identiteta upravičencev lahko določi v času izplačila, če so upravičenci določeni po razredu oseb ali po določenih značilnostih. Na primer, če je upravičenec „moj bodoči vnuk“, zavarovatelj lahko pridobi informacije o otrocih imetnika police.

189. Podjetja morajo preveriti identiteto upravičencev najpozneje v času izplačila.

190. Če podjetje ve, da je življenjsko zavarovanje dodeljeno tretji osebi, ki bo prejela vrednost police, morajo v času dodelitve identificirati dejanskega lastnika.

Okrepljeno skrbno preverjanje strank

191. V primerih z visokim tveganjem so lahko primerni naslednji okrepljeni ukrepi skrbnega preverjanja strank:

- če stranka koristi obdobje „free look“/obdobje za razmislek, bi bilo premijo treba vrniti na bančni račun stranke, s katerega so bila vplačana sredstva. Podjetja bi morala preveriti identiteto stranke v skladu s členom 13 Direktive (EU) 2015/849 še pred povračilom, zlasti v primeru velike premije ali kako drugače nenavadnih okoliščin. Podjetja bi morala tudi preučiti, ali preklic vzbuja sum v zvezi s transakcijo in ali bi bilo primerno predložiti poročilo o sumljivi dejavnosti;
- lahko se sprejmejo dodatni ukrepi, s pomočjo katerih podjetje pridobi več informacij o stranki, dejanskem lastniku, upravičencu ali dejanskemu lastniku upravičenca, tretjih osebah plačnikih in prejemnikih plačil. Primeri vključujejo:
  - i. odstopanje iz člena 14(2) Direktive (EU) 2015/840, ki določa oprostitev izvajanja predhodnega skrbnega preverjanja strank, se ne uporablja;
  - ii. preverjanje identitete drugih ustreznih strank, vključno s tretjimi osebami plačniki in prejemniki plačil, še pred začetkom poslovnega odnosa;
  - iii. pridobivanje dodatnih informacij za opredelitev predvidene narave poslovnega odnosa;
  - iv. pridobivanje dodatnih informacij o stranki in bolj redno posodabljanje identifikacijskih podatkov o stranki in dejanskem lastniku;
  - v. če plačnik ni stranka, se opredeli razlog za to;
  - vi. preverjanje identitet na podlagi več zanesljivih in neodvisnih virov;
  - vii. opredelitev vira premoženja ali vira sredstev stranke, na primer podatki o zaposlitvi in plači, sklep o dedovanju ali razvezi;
  - viii. po možnosti identifikacija upravičenca na začetku poslovnega odnosa namesto čakanja na njihovo identifikacijo in določitev, pri čemer se upošteva, da se upravičenec v obdobju trajanja police lahko spremeni;
  - ix. ugotovitev in preverjanje identitete dejanskega lastnika upravičenca;
  - x. v skladu s členoma 20 in 21 Direktive (EU) 2015/849 izvajanje ukrepov za določitev, ali je stranka politično izpostavljena oseba, ter izvajanje razumnih ukrepov za določitev, ali je upravičenec ali njegov dejanski lastnik politično izpostavljena oseba v času celotne ali delne dodelitve police ali najpozneje v času izplačila;
  - xi. zahteva, da se prvo plačilo izvede prek računa na ime stranke pri banki, za katero veljajo standardi skrbnega preverjanja strank, ki niso nič manj strogi od standardov, ki jih zahteva Direktiva (EU) 2015/849.

192. Člen 20 Direktive (EU) 2015/849 določa, da morajo podjetja v primeru visokega tveganja, povezanega z odnosom s politično izpostavljeno osebo, poleg izvajanja ukrepov skrbnega preverjanja strank v skladu s členom 13 Direktive obvestiti višje vodstvo pred izplačilom police, da bi lahko na podlagi teh informacij ocenilo tveganje PD/FT, povezano s primerom, in se odločilo o najustreznejših ukrepih za blažitev tega tveganja; podjetja morajo poleg tega ves čas trajanja poslovnega odnosa izvajati okrepljene ukrepe skrbnega preverjanja strank.
193. Zahteva se lahko pogostejše in temeljitejše spremljanje transakcij (po potrebi vključno z opredelitvijo vira sredstev).

Poenostavljeno skrbno preverjanje strank

194. Z naslednjimi ukrepi se lahko izpolnijo nekatere od zahtev v zvezi s skrbnim preverjanjem strank v primerih z nizkim tveganjem (kolikor to dovoljuje nacionalna zakonodaja):
- podjetja lahko predvidevajo, da je preverjanje identitete stranke opravljeno na podlagi plačila z računa, za katerega je podjetje prepričano, da je odprto na izključno ali skupno ime stranke pri regulirani kreditni instituciji iz države EGP;
  - podjetja lahko predvidevajo, da je preverjanje identitete upravičenca pogodbe izpolnjeno na podlagi vplačila na račun, odprt na ime upravičenca, pri regulirani kreditni instituciji iz države članice EGP.

Poglavje 8: Sektorske smernice za investicijska podjetja

195. Upravljanje naložb je upravljanje sredstev vlagatelja za doseg določenih naložbenih ciljev. Vključuje diskrecijsko upravljanje naložb, pri katerem naložbeni upravitelji sprejemajo naložbene odločitve v imenu svojih strank, in upravljanje naložb s svetovanjem, pri katerem naložbeni upravitelji svetujejo svojim strankam o tem, katere naložbe naj opravijo, vendar ne izvajajo transakcij v njihovem imenu.
196. Naložbeni upravitelji imajo običajno omejeno število zasebnih ali institucionalnih strank, od katerih so številne premožne stranke, na primer premožni posamezniki, skladi, podjetja, vladne agencije in drugi naložbeni nosilci. S sredstvi stranke običajno ravna lokalni skrbnik in ne naložbeni upravitelj. Tveganje PD/FT, povezano z upravljanjem naložb, torej izhaja predvsem iz tveganja, povezanega z vrsto strank, za katere naložbeni upravitelji opravljajo storitve.
197. Podjetja v tem sektorju bi morala upoštevati naslednje dejavnike tveganja in ukrepe poleg tistih, ki so določeni v naslovu II teh smernic. V tem okviru so lahko ustrezne tudi sektorske smernice iz poglavja 5 naslova III.

Dejavniki tveganja

Dejavniki tveganja v zvezi s produkti, storitvami ali transakcijami

198. K povečanju tveganja lahko prispevajo naslednji dejavniki:
- transakcije so nenavadno velike;
  - plačila lahko opravi tretja stranka;
  - produkt ali storitev se uporablja za vpise, ki jim hitro sledijo možnosti odkupa z omejenim posredovanjem naložbenega upravitelja.

Dejavniki tveganja v zvezi s strankami

199. K povečanju tveganja lahko prispevajo naslednji dejavniki:
- Ravnanje stranke, na primer:
    - i. utemeljitev naložbe ne vsebuje nikakršnega očitnega gospodarskega namena;
    - ii. stranka zahteva ponovni nakup ali odkup dolgoročne naložbe v kratkem obdobju po začetni naložbi ali pred datumom izplačila brez jasne utemeljitve, zlasti kadar to povzroča finančno izgubo ali plačilo visokih provizij za transakcijo;
    - iii. stranka zahteva ponovitev nakupa in prodajo delnic v kratkem obdobju brez očitne strategije ali gospodarske utemeljitve;

- iv. nepripravljenost za posredovanje informacij o skrbnem preverjanju strank v zvezi s stranko in dejanskim lastnikom;
  - v. pogoste spremembe informacij o skrbnem preverjanju strank ali podatkov o plačilu;
  - vi. stranka prenese sredstva, ki so višja od sredstev, zahtevanih za naložbo, in zahteva povračilo presežnega zneska;
  - vii. okoliščine, v katerih stranka izkoristi obdobje za premislek, vzbujajo sum;
  - viii. uporaba več računov brez predhodnega obvestila, zlasti kadar se ti računi vodijo v več jurisdikcijah ali v jurisdikcijah z visokim tveganjem;
  - ix. stranka želi strukturirati odnos tako, da se vključi več strank, na primer skrbniška podjetja, iz različnih jurisdikcij, zlasti kadar so te jurisdikcije povezane z višjim tveganjem PD/FT.
- Narava stranke, na primer:
    - i. stranka je podjetje ali sklad z sedežem v jurisdikciji, povezani z višjim tveganjem PD/FT (podjetja bi morala posebno pozornost nameniti tistim jurisdikcijam, ki ne spoštujejo mednarodnih standardov na področju davčne preglednosti);
    - ii. stranka je nosilec naložbe, ki v zvezi s svojimi strankami izvaja zelo malo ukrepov skrbnega preverjanja strank ali jih sploh ne izvaja;
    - iii. stranka je tretji neregulirani nosilec naložbe;
    - iv. lastniška in nadzorna struktura stranke je nepregledna;
    - v. stranka ali dejanski lastnik sta politično izpostavljena oseba ali imata drug pomemben položaj, ki jima lahko omogoči zlorabo tega položaja za zasebno korist;
    - vi. stranka je neregulirano skrbniško podjetje z neznanimi delničarji.
  - Poslovanje stranke, na primer sredstva stranke izhajajo iz poslov v sektorjih, ki so povezani z visokim tveganjem finančnega kriminala.

200. K zmanjšanju tveganja lahko prispevajo naslednji dejavniki:

- stranka je institucionalni vlagatelj, katerega status preveri vladna agencija iz EGP, na primer pokojninska shema, ki jo odobri vlada;
- stranka je vladni organ iz jurisdikcije EGP;
- stranka je finančna institucija s sedežem v jurisdikciji EGP.

Dejavniki tveganja, povezani z državami, ali geografski dejavniki tveganja

201. K povečanju tveganja lahko prispevajo naslednji dejavniki:

- vlagatelj ali njegov skrbnik ima sedež v jurisdikciji, ki je povezana z višjim tveganjem PD/FT;
- Sredstva izvirajo iz jurisdikcije, ki je povezana z višjim tveganjem PD/FT.

Ukrepi

202. Naložbeni upravitelji morajo običajno dobro poznati svoje stranke, da bi jim lahko pomagali opredeliti ustrezne naložbene portfelje. Zbrane informacije bodo podobne tistim, ki jih podjetja pridobijo za namene PPDFT.

203. Podjetja bi morala v primerih z višjim tveganjem upoštevati smernice okrepljenega skrbnega preverjanja strank, ki so določene v naslovu II. Če je tveganje, povezano s poslovnim odnosom, visoko, bi morala tudi:

- ugotoviti in po potrebi preveriti identiteto osnovnih vlagateljev stranke podjetja, če je stranka tretji neregulirani nosilec naložbe;
- seznaniti se z razlogi za vsako plačilo ali prenos na račun ali z računa nepreverjene tretje osebe.

204. Naložbeni upravitelji lahko, kolikor to dovoljuje nacionalna zakonodaja, v primerih z nizkim tveganjem uporabijo smernice poenostavljenega skrbnega preverjanja strank, ki so določene v naslovu II.

Poglavje 9: Sektorske smernice za ponudnike investicijskih skladov

205. Ponujanje investicijskih skladov lahko vključuje več strank: upravitelja sklada, imenovane svetovalce, depozitarje in podskrbnike, regulatorje in, v nekaterih primerih, glavne borzne posrednike. Podobno lahko distribucija teh skladov vključuje stranke, kot so vezani zastopniki, vodje svetovanja in diskrecijski upravitelji premoženja, ponudniki platformnih storitev in neodvisni finančni svetovalci.
206. Vrsta in število strank, vključenih v postopek distribucije sredstev, sta odvisna od narave sklada in lahko vplivata na to, kako dobro sklad pozna svojo stranko in vlagatelje. Sklad ali, kadar sklad sam ni pooblaščen subjekt, upravitelj sklada ohranita odgovornost za izpolnjevanje obveznosti na področju PPDF, čeprav lahko posamezne elemente obveznosti sklada v zvezi s skrbnim preverjanjem strank pod določenimi pogoji izvaja ena ali več teh drugih oseb.
207. Investicijske sklade lahko osebe ali subjekti uporabljajo za namene PD/FT:
- distribucija skladov za male vlagatelje pogosto poteka neosebno; dostop do takih skladov je pogosto enostaven in sorazmerno hiter, deleži v takih skladih pa se lahko prenašajo med različnimi strankami;
  - alternativni investicijski skladi, kot so tvegani (hedge) skladi, nepremičninski skladi in skladi zasebnega kapitala, imajo običajno manjše število vlagateljev, ki so lahko zasebniki ali institucionalni vlagatelji (pokojninski skladi, skladi skladov). Za sklade, namenjene omejenemu številu premožnih posameznikov ali premožnejšim družinam, je lahko značilno inherentno višje tveganje zlorabe za namene PD/FT v primerjavi s skladi za male vlagatelje, saj je bolj verjetno, da ti vlagatelji nadzorujejo sredstva sklada. Če vlagatelji nadzorujejo sredstva, so takšni skladi nosilci osebnih sredstev, ki so v Prilogi III k Direktivi (EU) 2015/849 navedeni kot dejavnik, ki pomeni potencialno višje tveganje.
  - Ne glede na pogosto srednjeročno do dolgoročno naravo naložbe, ki lahko prispeva k temu, da so ti produkti manj zanimivi za namene pranja denarja, te lahko še vedno pritegnejo osebe, ki se ukvarjajo s pranjem denarja, zato ker lahko ustvarjajo rast in prihodek.
208. To poglavje obravnava:
- a. upravitelje investicijskih skladov, ki izvajajo dejavnosti iz člena 3(2)(a) Direktive (EU) 2015/849, in
  - b. investicijske sklade, ki tržijo svoje deleže ali enote v skladu s členom 3(2)(d) Direktive (EU) 2015/849.

Druge stranke, vključene v zagotavljanje ali distribucijo sklada, na primer posredniki, bodo morda morali izpolnjevati svoje obveznosti skrbnega preverjanja strank, zato bi morali preučiti ustrezna poglavja v teh smernicah, kakor je primerno.

209. Za sklade in upravitelje skladov so lahko ustrezne tudi sektorske smernice iz poglavij 1, 7 in 8 naslova III.

Dejavniki tveganja

Dejavniki tveganja v zvezi s produkti, storitvami ali transakcijami

210. Naslednji dejavniki lahko prispevajo k povečanju tveganja, povezanega s skladi:

- sklad je namenjen omejenemu številu posameznikov ali premožnim družinam, na primer zasebni sklad ali sklad z enim samim vlagateljem;
- možno je vpisovanje v sklad in nato hiter odkup naložbe, ne da bi vlagatelj imel pri tem večjih upravnih stroškov;
- z enotami ali deleži v skladu se lahko trguje, ne da bi v času trgovanja o tem bil obveščen sam sklad ali upravitelj sklada, zato se informacije o vlagatelju razdelijo med več subjektov (na primer v zaprtih skladih, s katerimi se trguje na sekundarnih trgih).

211. Naslednji dejavniki lahko prispevajo k povečanju tveganja, povezanega z vpisom:

- vpisovanje vključuje račune ali tretje osebe iz več jurisdikcij, zlasti kadar so te jurisdikcije povezane z visokim tveganjem PD/FT, kot je določeno v odstavkih 22–27 v naslovu II teh smernic;
- vpisovanje vključuje tretje osebe, ki izvedejo vpisovanje, ali prejemnike plačil, zlasti kadar to ni pričakovano.

212. Naslednji dejavniki lahko prispevajo k zmanjšanju tveganja, povezanega s skladi:

- plačila tretjih oseb niso dovoljena;
- sklad je na voljo samo za male vlagatelje, naložbam je določena zgornja meja.

Dejavniki tveganja v zvezi s strankami

213. K povečanju tveganja lahko prispevajo naslednji dejavniki:

- Ravnanje stranke je nenavadno, na primer:
  - i. utemeljitev naložbe ne vsebuje očitne strategije ali gospodarskega namena ali pa stranka opravi naložbe, ki niso v skladu s splošnim finančnim položajem stranke, s čimer je seznanjen sklad ali upravitelj sklada.
  - ii. Stranka brez jasne utemeljitve zahteva ponoven nakup ali odkup naložbe v kratkem obdobju po začetni naložbi ali pred datumom izplačila,
  - iii. zlasti kadar to povzroči finančno izgubo ali plačilo visokih provizij za transakcijo.

- iv. stranka zahteva ponovitev nakupa in prodajo delnic v kratkem obdobju brez očitne strategije ali gospodarske utemeljitve;
- v. Stranka prenese sredstva, ki so višja od sredstev, zahtevanih za naložbo, in zahteva povračilo presežnega zneska.
- vi. Stranka uporablja več računov brez predhodnega obvestila, zlasti kadar se ti računi vodijo v več jurisdikcijah ali v jurisdikcijah z visokim tveganjem PD/FT.
- vii. Stranka želi strukturirati odnos tako, da se vključi več strank, na primer neregulirana skrbniška podjetja, iz različnih jurisdikcij, zlasti kadar so te jurisdikcije povezane z višjim tveganjem PD/FT.
- viii. Stranka nenadoma in brez utemeljitve spremeni kraj poravnave, na primer tako, da spremeni državo prebivališča stranke.
- ix. Stranka in dejanski lastnik sta v različnih jurisdikcijah in najmanj ena od teh je povezana z višjim tveganjem PD/FT, kot je opredeljeno v splošnem delu smernic.
- x. Sredstva dejanskega lastnika izhajajo iz jurisdikcije, povezane z višjim tveganjem PD/FT, zlasti če je jurisdikcija povezana z višjo stopnjo predhodnih kaznivih dejanj pred PD/FT.

214. K zmanjšanju tveganja lahko prispevajo naslednji dejavniki:

- stranka je institucionalni vlagatelj, katerega status preveri vladna agencija iz EGP, na primer pokojninska shema, ki jo odobri vlada;
- stranka je podjetje v državi članici EGP ali tretji državi, ki določa zahteve glede PPDF, ki niso nič manj stroge od tistih, ki jih zahteva Direktiva (EU) 2015/849.

Dejavniki tveganja, povezani z distribucijskimi potmi

215. K povečanju tveganja lahko prispevajo naslednji dejavniki:

- nejasne ali kompleksne distribucijske poti, ki omejujejo nadzor sklada nad poslovnimi odnosi in njegovo zmožnost, da spremlja transakcije, na primer sklad uporablja veliko število poddistributerjev za distribucijo v tretje države;
- distributer je v jurisdikciji, povezani z višjim tveganjem PD/FT, kot je opredeljeno v splošnem delu teh smernic.

216. Naslednji dejavniki lahko pomenijo manjše tveganje:

- sklad sprejema samo določeno vrsto vlagateljev z nizkim tveganjem, kot so regulirana podjetja, ki opravljajo naložbo kot principal (npr. podjetja, ki nudijo življenjska zavarovanja), ali korporativne pokojninske sheme;

- sklad se lahko kupi ali odkupi samo prek podjetja, na primer finančnega posrednika, v državi članici EGP ali tretji državi, ki določa zahteve glede PPDFT, ki niso nič manj stroge od tistih, ki jih zahteva Direktiva (EU) 2015/849.

Dejavniki tveganja, povezani z državami, ali geografski dejavniki tveganja

217. K povečanju tveganja lahko prispevajo naslednji dejavniki:

- Denar vlagateljev izhaja iz jurisdikcij, povezanih z višjim tveganjem PD/FT, zlasti tistih, ki so povezane z višjimi stopnjami predhodnih kaznivih dejanj pred pranjem denarja;
- sklad ali upravitelj sklada vlaga v sektorje z višjo stopnjo tveganja korupcije (npr. ekstraktivne industrije ali trgovino z orožjem) v jurisdikcijah, za katere verodostojni viri ugotavljajo, da so zanjo značilne visoke stopnje korupcije ali drugih predhodnih kaznivih dejanj pred PD/FT, zlasti kadar gre za sklad z enim samim vlagateljem ali z omejenim številom vlagateljev.

Ukrepi

218. Ukrepi, ki bi jih skladi ali upravitelji skladov morali izvajati skupaj s svojimi obveznostmi skrbnega preverjanja strank, so odvisni od tega, kako se stranka ali vlagatelj (če vlagatelj ni stranka) včlani v sklad. Sklad ali upravitelj sklada bi morala tudi izvajati ukrepe z upoštevanjem tveganja za opredelitev in preverjanje identitete morebitnih fizičnih oseb, ki na koncu postanejo lastniki stranke ali izvajajo nadzor nad stranko (ali v imenu katerih se izvede transakcija), na primer tako, da se od morebitnega vlagatelja zahteva, da v času prve prošnje za včlanitev v sklad izjavi, ali opravlja naložbe v svojem imenu oziroma ali je v vlogi posrednika in opravlja naložbe v imenu nekoga drugega.

219. Stranka je:

- fizična ali pravna oseba, ki neposredno kupi enote ali deleže sklada za svoj račun in ne v imenu drugih osnovnih vlagateljev, ali
- podjetje, ki v okviru svoje gospodarske dejavnosti neposredno kupi enote ali deleže v svojem imenu in izvaja nadzor nad naložbo v končno korist ene ali več tretjih oseb, ki nimajo nadzora nad naložbo ali odločitvami o naložbi, ali
- podjetje, na primer finančni posrednik, ki deluje v svojem imenu in je registrirani lastnik deležev ali enot, vendar deluje za račun in na podlagi posebnih navodil ene ali več tretjih oseb (npr. ker je finančni posrednik pooblaščen zastopnik, borzni posrednik, upravitelj skupnega računa več strank/zbirnega računa ali upravitelj podobne pasivne ureditve); ali
- stranka podjetja, na primer stranka finančnega posrednika, če podjetje ni registrirani lastnik deležev ali enot (npr. ker investicijski sklad izvaja distribucijo deležev in enot sklada prek finančnega posrednika in vlagatelj kupi enote ali deleže prek podjetja, podjetje pa ne postane zakoniti lastnik teh enot ali deležev).

Poenostavljeni in okrepljeni ukrepi skrbnega preverjanja strank, ki jih je treba izvajati v primerih, opisanih v odstavkih 219a in 219b

220. V primerih, opisanih v odstavkih 219a in 219b, primeri okrepljenih ukrepov skrbnega preverjanja strank, ki bi jih v primeru višjega tveganja moral izvajati sklad ali upravitelj sklada, vključujejo:

- pridobivanje dodatnih informacij o stranki, kot so informacije o ugledu in ozadju stranke, še pred sklenitvijo poslovnega odnosa;
- izvajanje dodatnih ukrepov za dodatno preverjanje pridobljenih dokumentov, podatkov ali informacij;
- pridobivanje informacij o viru sredstev in/ali viru premoženja stranke in dejanskega lastnika stranke;
- zahteva, da se plačilo odkupa opravi prek prvotnega računa, ki se uporablja za naložbe, ali računa, ki se vodi na izključno ali skupno ime stranke;
- povečanje pogostosti in intenzivnosti spremljanja transakcij;
- zahteva, da se prvo plačilo opravi prek plačilnega računa, ki se vodi na izključno ali skupno ime stranke pri regulirani kreditni ali finančni instituciji iz države članice EGP ali regulirani kreditni ali finančni instituciji iz tretje države, ki določa zahteve glede PPDFT, ki niso nič manj stroge od tistih, ki jih zahteva Direktiva (EU) 2015/849;
- pridobitev odobritve višjega vodstva v času transakcije, če stranka prvič uporabi produkt ali storitev;
- okrepljeno spremljanje odnosa stranke in posameznih transakcij.

221. V primerih z nižjim tveganjem, kolikor to določa nacionalna zakonodaja, in če se sredstva preverljivo prenašajo s plačilnega računa ali na plačilni račun, ki se vodi na izključno ali skupno ime stranke pri regulirani kreditni ali finančni instituciji v državi članici EGP, sklad ali upravitelj sklada lahko uporabi poenostavljene ukrepe skrbnega preverjanja strank v primeru vira sredstev, da bi izpolnil nekatere od zahtev skrbnega preverjanja strank.

Poenostavljeni in okrepljeni ukrepi skrbnega preverjanja strank, ki jih je treba izvajati v primerih, opisanih v odstavku 219c

222. V primerih, opisanih v odstavku 219c, če je finančni posrednik stranka sklada ali upravitelja sklada, bi sklad ali upravitelj sklada morala v zvezi s finančnim posrednikom izvajati ukrepe skrbnega preverjanja strank z upoštevanjem tveganja. Sklad ali upravitelj sklada bi morala izvajati tudi ukrepe z upoštevanjem tveganja, da bi opredelila in preverila identiteto osnovnih vlagateljev finančnega posrednika, saj so ti vlagatelji dejanski lastniki sredstev, ki jih vlagajo prek posrednika. Skladi ali upravitelji sklada lahko v primerih z nizkim tveganjem, kolikor to dovoljuje nacionalna zakonodaja, izvajajo poenostavljene ukrepe skrbnega

preverjanja strank, ki so podobni ukrepom iz odstavka 112 teh smernic, in sicer pod naslednjimi pogoji:

- finančni posrednik mora izpolnjevati obveznosti na področju PPDFT v jurisdikciji EGP ali v tretji državi, ki določa zahteve glede PPDFT, ki niso nič manj stroge od tistih, ki jih zahteva Direktiva (EU) 2015/849;
- pri finančnem posredniku se izvaja učinkovit nadzor skladnosti s temi zahtevami;
- sklad ali upravitelj sklada izvaja ukrepe z upoštevanjem tveganja, da bi se prepričal, da je tveganje PD/FT, povezano s poslovnim odnosom, nizko, ti ukrepi pa med drugim temeljijo na oceni podjetja finančnega posrednika, ki jo opravi sklad ali upravitelj sklada, vrstah strank, za katere podjetje posrednika izvaja storitve, ter jurisdikcij, ki jim je podjetje posrednika izpostavljeno;
- sklad ali upravitelj sklada izvaja ukrepe z upoštevanjem tveganja, da bi se prepričal, da posrednik v zvezi s svojimi strankami in dejanskimi lastniki teh strank izvaja stroge ukrepe skrbnega preverjanja z upoštevanjem tveganja. V okviru tega bi sklad ali upravitelj sklada morala izvajati ukrepe z upoštevanjem tveganja, da bi ocenila primernost politik in postopkov posrednika na področju skrbnega preverjanja strank, na primer z uporabo javno dostopnih informacij o pretekli skladnosti posrednika ali z neposrednim stikom s posrednikom;
- sklad ali upravitelj sklada izvajata ukrepe z upoštevanjem tveganja, da bi se prepričala, da bo posrednik nemudoma na zahtevo zagotovil informacije o skrbnem preverjanju strank in dokumente o osnovnih vlagateljih, na primer z vključitvijo ustreznih določb v pogodbo, sklenjeno s posrednikom, ali preskušanjem vzorcev v okviru zmožnosti posrednika, da na zahtevo zagotovi informacije o skrbnem preverjanju strank.

223. Če se tveganje poveča, zlasti če je sklad namenjen omejenemu številu vlagateljev, je treba izvajati okrepljene ukrepe skrbnega preverjanja strank, ki lahko vključujejo ukrepe, določene v odstavku 220 zgoraj.

Poenostavljeni in okrepljeni ukrepi skrbnega preverjanja strank, ki jih je treba izvajati v primerih, opisanih v odstavku 219d

224. V primerih, opisanih v odstavku 219d, bi morala sklad ali upravitelj sklada v zvezi s končnim vlagateljem, ki nastopa kot stranka sklada ali upravitelja sklada, izvajati ukrepe skrbnega preverjanja strank z upoštevanjem tveganja. Da bi izpolnila svoje obveznosti skrbnega preverjanja strank, se sklad ali upravitelj sklada lahko zaneseta na posrednika v skladu s pogoji in na podlagi pogojev, določenih v odstavku 4 poglavja II Direktive (EU) 2015/849.

225. Skladi ali upravitelji skladov lahko v primerih z nizkim tveganjem, kolikor to dovoljuje nacionalna zakonodaja, izvajata poenostavljene ukrepe skrbnega preverjanja strank. Če so pogoji iz odstavka 222 izpolnjeni, lahko poenostavljeni ukrepi skrbnega preverjanja strank zajemajo pridobivanje identifikacijskih podatkov iz registra deležev sklada skupaj z informacijami, določenimi v členu 27(1) Direktive (EU) 2015/849, ki jih sklad ali upravitelj

sklada morata pridobiti od posrednika v razumnem časovnem okviru. Sklad ali upravitelj sklada bi morala določiti ta časovni okvir v skladu s pristopom z upoštevanjem tveganja.

226. Če se tveganje poveča, zlasti če je sklad namenjen omejenemu številu vlagateljev, je treba izvajati okrepljene ukrepe skrbnega preverjanja strank, ki lahko vključujejo ukrepe, določene v odstavku 220 zgoraj.

Naslov IV – Izvajanje

Izvajanje

227. Pristojni organi in podjetja bi se morali uskladiti s temi smernicami do 26. junija 2018.